A°. 1864. N°. 98. Vrijdag 9 December. Dertiende Jaargang.

DE LOCOMOTIEF.

SAMARANGSCH HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD.

Abonnementsprijs per Jaar.

oor SAMARANG .... *f* 18.—
„ JAVA en de BUITENBEZITTINGEN .... „ 20.—
e betaling geschiedt **vooruit.** — Brieven **franco.**
Verschijnt tweemaal 's weeks Maandags en Vrijdags.

HOOFD-BUREAU: te Samarang bij DE GROOT, KOLFF & Co.

Te	**Batavia**	bij G. KOLFF & Co.
„	**Soerabaija**	„ THIEME, KOLFF & Co.
„	**Cheribon**	„ A. A. RUZETTE.
„	**Tagal**	„ WED. DORT & Zn.
„	**Pecalongan**	„ J. C. SIMONET.
„	**Soerakarta**	„ DE GROOT, KOLFF & Co.
„	**Madioen**	„ JAMES DAVIDSON.
Te	**Pasoeroean**	bij WEYERMANS & Co.
„	**Banjoemaas**	„ M. S. CHERIMAN.
„	**Djocjakarta**	„ C. F. PHILIPS.
„	**Padang**	„ V. ZADELHOF en FABRITIUS.
„	**Makassar**	„ K. SUTHERLAND.
Voor	**Nederland**	„ JOH. NOMAN & Zn. Zalt-Bommel.

Prijs der Advertentiën.

Voor EEN tot TIEN Woorden voor **2** plaatsingen *f* 1.—
„ iedere volgende VIJF Woorden .... „ 0.50
Behalve het Zegel voor den Lande.
De betaling geschiedt **vooruit.**— Brieven **franco.**
Advertentiën te bezorgen vóór **12** uur.

Vertrek van de Landmail,

RANSCHE 25 — ENGELSCHE 11 & 27 December.

Schibboleth of Sibboleth?

Die ware Liberalität ist Anerkennung.

Wij zijn ontzachlijk liberaal —
Wij laten ieder vrij
In deen en denken, kunst of taal:
Wij zeggen: vrij en blij!...
Dom volkjen, dat niet denkt als wy
En wroet voor zijn party,
Dat hen de duivel haal...,
Wat zijn we liberaal!

P. A. DE GÉNESTET, *Eerste Gedichten.*

Och, 't is er ver van daan, dat onze tijd zoo verreemd zou zijn van den vorigen, als wel eens beweerd ordt; 't is er ver van daan, dat de vereerders van aditiën zoo veel grond tot klagen zouden hebben, s dit nu en dan wel schijnt. Wanneer men zich de eschiedenis gaat herinneren, om het tegenwoordige et het verleden te vergelijken, dan bespeurt men in or daad, dat er veel overdrijving is in die klagten. Vij, Hollanders, als anderen gooijen niet ligt iets overoord, of het moet ballast zijn en dan nog ballast, ie het schip met zinken dreigt. Anders zingen we: Vogue la galère!" Of neen, we denken het! En aarom behouden ook wij vooroordeelen en bijgeloof, n daarom voeden ook wij kortzigtigheid en eigenelang, en daarom huldigen ook wij monopolie en voritisme, en daarom zoeken ook wij ketterijen en ettergerigten, en daarom smeden ook wij partijchappen en wachtwoorden — en wie zich dat wachtoord niet heeft eigen gemaakt, dien noemen wij erblind of baatzuchtig, dom of slecht, en we verklaen hem moreel en intellektueel vogelvrij of dood. Ging vroeger niet anders:

„Zoo deden zij hem zeggen Schibboleth; als hij dan eide Sibboleth en het alzoo niet regt kon uitspreken, o grepen zij hem en doodden hem, aan de overaart der Jordaan." — — — — — — — — — —

De *Arnhemsche Courant* is kortelings tot de ontekking gekomen, dat de Indische-Nederlanders haar chibboleth niet behoorlijk kunnen nazeggen. Is het u niet natuurlijk, dat zij hen voor onredelijk en onerstandig uitkrijt en hun den banbliksem naar 't hoofd lingert? — Dat is immers zeer liberaal, even als de *rnhemsche Courant* altijd was?!

We hebben 't hier in de kolonie volgens haar heel rg verbruid. Hoor en beef, Lezer!

De zoogenaamde Europesche maatschappij is besmet uist met dit euvel, dat men zoo vaak aan Nederland bedicht: zij denkt, spreekt, ijvert louter voor zich zelve n het wordt terstond eene grieve tegen het moederland, anneer eenig verlangen uit haar midden niet onmiddelijk bevredigd wordt. — — — — — — — — — — —

De Indische maatschappij komt te berde met legio's an hetgeen wij geheel particuliere grieven noemen. De ud-ambtenaar, die ware hij in het moederland gebleven, nisschien als schoolmeester, notaris, adjunkt-commies op ene provinciale griffie, misschien in nog nederiger berekkingen zijn leven zou doorgebragt hebben, komt op eertigjarigen leefdtijd in Nederland terug met een penioen, hooger dan dat van een minister. Hij heeft evenvel grieven, omdat het gouvernement hem niet tot raad an Indië heeft bevorderd, of hem de gelegenheid heeft eopend, fortuin te maken. De oud-militair pruttelt, omat hij het slechts tot kapitein of majoor heeft gebragt, erwijl hij vergeet dat hij in het moederland niet tot deze angen zou opgeklommen zijn en, in elk geval, het dubel van den tijd zou hebben moeten dienen, om de helft ninder pensioen te verkrijgen.

Het is bekend, dat de levenswijze sedert twintig jaren n Nederland duurder is geworden. Alle eerste levenschoeften zijn minstens 50 pCt. in prijs gestegen, een geukkig verschijnsel voor landbouw en nijverheid, maar oodlottig voor de ambtenaren, die dezelfde traktementen ls vóór twintig jaren genieten. Ter naauwernood hoort nen hier nu en dan eens gewagen van het deerniswaarig lot dezer ambtenaren, zonder dat er iets ernstigs gedaan wordt, om er in te voorzien. In Indie schaamt men ich niet verhooging te vragen voor hoofdambtenaren, die duizenden guldens traktement hebben, niet omdat de leensbehoeften duurder zijn geworden, maar omdat de weelle is toegenomen en men ongaarne in uiterlijk vertoon bij anderen wil achterstaan.

En later:

Betrekkelijk is het lot der Nederlanders in Indië veel gelukkiger, veel voordeeliger, veel gunstiger dan dat der Nederlanders in Nederland. Zij bezitten, wel is waar, náár de regten en vrijheden niet, die hun deel zijn in het moederland: zij hebben er ook niet de pligten te vervulen, welke hier te lande elken staatsburger zijn opgelegd. En het is somtijds belagchelijk, oudgasten te hooren klagen over het onregt, dat hun in Indië is aangedaan, tervijl de klager zich in alle genoegens des levens verheugt n zij, die zijne klagten aanhooren, gebukt gaan onder het rije, doch somtijds harde lot van den Nederlandschen burger.

Hier belet ons ongeduld het verder afschrijven; 't s ook reeds genoeg, ja, tot walgens toe. Het ligtzinig woord, dat volgen moest, laten wij achterwege. Alleen dit: Indien het waarheid is, dat er op Java een klasse van menschen bestaat, te weinig ontwikkeld, om bij het lezen van eenige, in opgewondenheid geschreven, uitdrukkingen hun zelfstandigheid te bewaren— zoodat, ter wille van de openbare rust en orde, de steller als een misdadiger het land moest verlaten— dan diende een artikel, als de Arnhemsche Courant durft opnemen, de aandacht der Regering niet te ontgaan, maar moest het Gouvernement ook hier . . . . doch, neen, in 's Hemels naam geen drukpersdelikten meer! Laat dan de Arnhemsche Courant nog liever voortgaan, met haar gal uit te spuwen over een maatschappij, welke zij miskent, maar zulke die zich boven aantijgingen wel verheven zal achten. In zoover is zij dus ook tamelijk onschuldig!

Dit echter moet tot haar eer gezegd worden, dat zij de kunst verstaat, om op een toon van gezag de meest valsche instellingen te debiteren, en als zij mogt dingen naar de rol van moderne Pythia, dan heeft zij de meeste kans, om haar wensch vervuld te zien, want haar taal is even verward, als die van het orakel te Delphi of elders ooit geweest is. Hoe dikwijls toch heeft zij — die nu zoo heftig te velde trekt tegen het uiten van grieven door de Europesche maatschappij in deze kolonie — hoe dikwijls heeft zij niet beweerd, dat Indië behoefte had aan hervormingen; hoe menigmaal heeft zij niet krachtig haar stem verheven ten gunste der Nederlanders op Java, wier industrie, zooals zij zeide, stelselmatig werd belemmerd, en wier belangen, bij gevolg, slechts onvoldoende werden behartigd! Wat meer zegt, hetzelfde mailblad, waarin het boven aangehaalde voorkomt, geeft zijn lezers een tweede artikel van de *Arnhemsche Courant* ten beste, dat o. a. deze zinnen behelst:

Er is veel, ontzaggelijk veel in Indie te hervormen. Velen zullen zich bij het hervormingswerk afmatten; maar hoe doortastender de handen aan het werk worden geslagen, des te spoediger zal de gunstige invloed der hervorming zich doen gevoelen.

Eene betere verhouding van den inboorling tot zijnen geboortegrond, *van den ondernemer tot de planters en arbeiders, van den ondernemer tot het gouvernement;* 1) — eene betere regeling van de uitgiften van woeste gronden; — de bevordering van kadastrale opmetingen en de invoering van een kadaster; — de herziening der belasting-wetgeving; — de afschaffing der heerediensten; de oplossing der gedwongen kultures in vrije kultures; — ziedaar hervormingen van het grootste gewigt, die niet alleen wenschelijk voorkomen, maar van welker tot-standkoming het toekomstig rustig beheer der koloniën geheel afhangt.

Men moge het verbloemen, zooveel men wil; men moge zich gemakkelijk op een rozenbed willen uitstrekken en zoolang mogelijk Gods water over Gods akker laten loopen, — er moet in Indië hervormd worden. De tegenwoordige toestand is onhoudbaar. Gelijk een kind, dat den leiband ontwassen is, is Indië door het oude stelsel gegroeid. De oude banden weder aan te binden zou eene hopelooze poging zijn. Niet alleen, dat men in Indië zelf menig struikelblok zou ontmoeten, maar eene staatkunde van repressie en dwang zou de ruimere begrippen, die zich langzamerhand in het moederland hebben gevormd, zooveel geweld aandoen, dat men er ook hier met energie tegen zou opkomen.

Intusschen is niets noodlottiger dan dobberen en laveren tusschen twee stelsels, het fatalistisch berusten in toestanden, die zich door den drang der omstandigheden opdoen. Nederland moet den vasten wil hebben, de teugels van het koloniaal bewind in handen te houden. En dien wil kan het niet uitvoeren, indien het niet handelend optreedt. Nederland moet thans voor Indië niet enkel *willen* maar ook *doen*, hetgeen het voor zich zelven *gewild* en, door volharding, *gedaan* heeft.

In Indië bestaat, uit een maatschappelijk oogpunt, een toestand van verwarring en wanorde, nagenoeg gelijk aan den verwarden en verachterden toestand van het moederland vóór 1848.

Is dit niet met de eerst meêgedeelde opinie der A. C. lijnregt in strijd? — Waar hervormingen noodig worden geacht, „ontzaggelijk veel" hervormingen, dàar moet ook „ontzaggelijk veel" zijn, dat tot onvoldaanheid, zoo niet tot ontevredenheid stemt. Of oordeelt de A. C. misschien, dat den Indischen Nederlander de verwarring en wanorde, die zij ter sprake brengt, niet hinderen, niet pijnigen *kan?*

Zij weet dit zelf beter. Alles trouwens, wat zij van de grieven zegt, spruit uit een slaafsch toegeven aan partijzucht voort. In sommige bladen op Java is echter het eerste beweerd, en gezegd, dat de A. C. geen kennis had van de Indische journalistiek, en dat door die onbekendheid haar uitdrukkingen moeten verklaard worden, dat al wat de pers hier opleverde, slechts protesten waren ten voordeele der Europeanen, waarbij de belangen van den Inlander over 't hoofd werden gezien. Die bewering meenen wij onjuist te moeten heeten, èn om den inhoud van het tweede artikel, hierboven aangehaald èn om dien van een massa stukken van vroeger tijd.2) Neen, haar schimpnamen, haar verwijtingen, haar opstel over Indische grieven heeft een anderen grond. We hebben partijzucht genoemd, en we betwijfelen het, dat er een geldiger reden te vinden zou zijn, al wenschen we zulks ook vurig uit dankbaarheid aan de Arnhemsche Courant!

Zij, niet minder dan zoo menigeen, is bezweken voor de verleiding van het genot, om zich ten minste een oogenblik in het bezit van *de* waarheid te verbeelden; zij ook loochent het liberalisme, dat allen gelijke regten toekent, en niemand, ook den geringste onder de geringsten niet, de vrijheid ontzegt, om zijn gedachten te uiten over de bevordering van algemeene welvaart. Haar geestverwanten hebben de teugels van het bewind in handen — laat dan elk nu wierook en myrrhe aanbrengen! — Wat er aan de verwezenlijking van het ideaal mogt ontbreken, zal zij zelve en zij alleen den volke bekend maken!

Indien er sprake is van achting en eerbied voor het tegenwoordige Ministerie in zijn geheel, dan blijven wij bij niemand ten achteren, om te betuigen, dat wij beide gevoelen. Het ministerie THORBECKE-FRANSEN VAN DE PUTTE heeft waarlijk veel goeds gedaan, ook door veel kwaads te voorkomen. Maar dit neemt niet weg, dat er nog altijd aanmerkingen en bezwaren te opperen zijn, die misschien niet dadelijk kunnen opgeheven worden, doch desniettemin op zich zelf volkomen gegrond moeten heeten. We noemen er slechts twee: de tegenwoordige verhouding van kerk tot staat en het besluit van 27 November jl. 't Eerst geldt Z. E. THORBECKE, 't andere onzen Minister van Koloniën; 't eene zoowel als het andere is eenigzins illiberaal.

Immers, de Grondwet waarborgt een volkomen vrijheid van godsdienst en een gelijke bescherming van kerkgenootschappen in het rijk (Art. 164 en 165,), maar wanneer wij de toepassing van die theorie gaan opsporen, door b.v. te letten op de sommen, in 1864 als leeraars-traktementen op de Rijksbegrooting uitgetrokken, en die in verband te brengen met de uitkomsten der laatste volkstelling, dan... om kort te gaan, dan verkrijgen we deze feiten:

Bij het Hervormde kerkgenootschap ontvangt ieder lid voor leeraarstraktement . . . . , .	*f* 0,62$^{3}/_{10}$
Bij het Luthersche kerkgenootschap .	„ 0,62$^{5}/_{10}$
Bij het Hersteld-Luthersche	„ 0,30$^{7}/_{10}$
Bij het Remonstrantsche	„ 0,80
Bij het Doopsgezinde	„ 0,36$^{3}/_{10}$
Bij het Afgescheiden	„ 0,00

We hebben zeker geen woorden meer noodig, om aan te toonen, dat de hooggeroemde gelijkheid tegenwoordig in de praktijk nog evenzeer fiktief is, als vroeger, al hebben we dan ook een Ministerie, dat liberaal wordt genoemd. En wat het besluit van 27 November jl. betreft, is het geen treurige parodie op vooruitgang, indien de Minister den Javaan *f* 12.— in plaats van *f* 11.50 en *f* 6.— in plaats van *f* 5.75 toeschikt voor een pikol koffie, die, zoo als de Hr. FRANSEN VAN DE PUTTE vroeger beweerde, met *f* 22 moest betaald worden? kan het anders, zulk een langzame hervorming — als het hervorming mag heeten — moet afkeuring opwekken van iedereen?

Of moet men maar alles goed vinden, omdat het van *dezen* Minister komt?

Neen, zulke aanmerkingen moeten niet verborgen gehouden worden, door liberalen het allerminst. Dezen, meer nog dan anderen, zijn verpligt, hun bezwaren mede te deelen, opdat blijke, dat zij de openbaarheid niet schuwen, maar ze met hart en ziel voorstaan, dat zij kampen voor beginselen, maar niet voor personen. Zij mogen al hun kracht inspannen, om hun rigting, die zij de uitnemendste achten, de overwinning te doen behalen, zij mogen hun geloofsgenooten beschermen en verdedigen — op den dag echter, dat zij de waarheid verwringen, om hun leer te bevestigen, doen zij afstand van hun vorige regten, de opregt liberale beschouwt hen van dien tijd af als renegaten. Niet de vraag derhalve, of de man, die als de ziel van het Ministerie het hoog gezag in handen heeft, THORBECKE wordt genoemd en onder de vrijzinnigen wordt gerangschikt; maar de vraag, of zijn regeringsdaden overeenstemmen met de eeuwige, onveranderlijke eischen van regt en billijkheid en waarheid! Wordt hierop met grond een ontkennend antwoord gegeven, dan bekommert de wezentlijke liberaal zich bitter weinig om den zwijmel, uit gekoncedeerde spoorweglijnen of de traditie ontstaan; te midden van het Hosanna laat hij, als 't zijn moet, het Anathema klinken, want *in* en *door* en *met* de waarheid leeft hij.

— — — — — — — — — — — — — — — —

De Arnhemsche Courant volgt andere beginselen; haar wachtwoord, haar Schibboleth schijnt THORBECKE — VAN DE PUTTE. Doch de Nederlandsche Maatschappij in Indië klemme zich niet vast aan menschen; zij huldige beginselen, door studie of ervaring verworven. Zij hope op het alvermogen des vooruitgangs en worde niet moede, gebreken aan te wijzen en herstel te vragen. En wel verre, dat zij den Inlander zoude willen buiten sluiten van de Regeringen der hervormingen, zij hun zucht naar verbetering bij voortduring gegrond op deze overtuiging, dat Java en Nederland beide benadeeld worden door die onophoudelijke bewegingen heên en terug, welke op het gebied der koloniaalstaatkundige gedragslijn maar al te dikwijls worden waargenomen en dat beide behoefte hebben aan een liberale Regering, welke een afkeer toont van knipperijen, bedrog, leugen en exkluvisisme.

1) We hebben deze uitdrukking kursief laten drukken. In verband met de stelling „de Europeanen in Indie hebben geen grieven" is zij al zeer kurieus.

2) Van een anderen kant vereenigen wij ons geheel met het gevoelen van hen, die meenen, dat een blad als de A.C. dat zich zulk een gezag aanmatigt in koloniale aangelegenheden, in de eerste plaats moest zorgen, niet één voortbrengsel der Indische pers onopgemerkt te laten. Maar... het hooge zegelregt en de Hollandsche zuinigheid! Dan nog liever in 't wild geschermd, als niets anders niet mogelijk is! —

Bekendmakingen.

(Voor het Land.) Bij het Korps Militaire-Opzigters der Genie bestaat gelegenheid tot plaatsing van zes Opzigters der 3e. klasse met den effectiven rang van Adjudant Onder-Officier der Sappeurs.

De personen, die voor deze betrekking in aanmerking wenschen te komen, moeten zijn van een goed zedelijk gedrag, geconstateerd door het Hoofd van het gewestelijk Bestuur. Ten blijke hunner bekwaamheid zullen zij zich moeten onderwerpen aan een voor die betrekking vastgesteld examen, dan wel voorzien moeten zijn van het bewijs, dat zij reeds aan het examen voor Opzigter bij de Waterstaat hebben voldaan, bedoeld bij art. 13 van het Staatsblad No. 101 van 1857, in welk laatste geval zij gedurende drie maanden tegen genot van een behoorlijk daggeld bij de plaatselijke werken bewijzen hunner geschiktheid moeten geven.

Aan de betrekking van Militaire-Opzigter is verbonden:

1°. Een tractement van *f* 100— *f* 200 s'maands.
2e. Een Gouvernements-woning of huishuur indemniteit volgens de bepalingen voor de 2e. Luitenants van het Leger.
3e. Een halven gulden werkgeld per dag werkens.
4e. Aanspraak op bevordering, volgens de bepalingen, in verband met de belangen van andere.
5e. Vrije Geneeskundige behandeling, ook voor vrouwen en kinderen volgens de daaromtrent bij het Leger bestaande bepalingen.
6e. Bij verplaatsing — reis- en verblijf-kosten, als sub 5e.
7e. Na volbragten onafgebroken twintigjarigen Indischen diensttijd een pensioen van *f* 400---600 'sjaars.

Reflecterenden zullen zich uiterlijk zes weken na de bekendstelling der annonce in de Javasche Courant of de plaatsing daarvan in de plaatselijke Nieuwsbladen moeten aanmelden bij den Onder-Directeuren der Genie, of gewestelijke Eerst-aanwezende Genie-Officieren, waar zij bovendien alle inlichtingen omtrent hunne vooruitzigten enz. kunnen verkrijgen.

De Directeur der Genie:
Bij Afwezigheid,
De 2de *Directeur*,
(W. G.) FREDSESS.

De Subcommissie van Onderwijs te *Samarang* maakt bij deze bekend, dat alsnu op den 19, 20 en 21 dezer, des morgens ten 8 ure zal worden gehouden het, uithoofde van de geheerscht hebbende Cholera-epidemie, tot dus ver uitgestelde openbaar examen bij de 5 Gouvernements lagere scholen aldaar en zulks wel op den 19 bij de Gouvernements 1 en 2 lagere scholen; op den 20 bij de Gouvernements 3e lagere school en de Protestantsche Weeshuis-school en op den 21 bij de R. C. Weeshuis-school.

SAMARANG, den 2 December 1864. Namens de Subc. van Onderwijs: *De Secretaris*,
(2659) F. VAN RANZOW.

Voor de Armen. De driemaandelijksche huiscollecte over het vierde kwartaal, van het jaar 1864, voor de R. K. Armen zal plaats hebben:

Op Dingsdag 13 December, over *Bodjong*, *Pelloran* en *Pontjol*.
Op Woensdag 14 December, Noordzijde der Stad.
Donderdag 15 December, Zuidzijde der Stad.
Op Vrijdag 16 December, *Petjerongan*, *Kaliegawe*, *Zeestrand*.

Namens het Kerk- en Armenbestuur:
Het Lid,
P. DEN OUDEN.

Voor de Armen. De gewone huiscollecte ten behoeve der Armen van de Protestantsche gemeente alhier, over het vierde kwartaal 1864, zal plaats hebben,

op Dingsdag den 27sten dezer:

Langs Bodjong en Pontjol door den Heer *Chasteau.*
„ de Noordzijde der stad „ „ „ *Uljée.*
„ de Zuidzijde der stad „ „ „ *Thooft.*
„ Zeestrand en Jaagpad „ „ „ *Morel.*

De Scriba van het Kollegie van Diakenen der Hervormde Gemeente,
Fr. THOOFT.

SAMARANG, 7 *Dec.* 1864.

Aangeslagen Vendutiën.

Op ZATURDAG den 10den December, in de Afdeelings Kleeding-Magazijn.

Op MAANDAG den 12den December, voor het woonhuis van *van Gumster,* en

Bij den Pachter der Pandjeshuizen.

Op DINGSDAG den 13den December, in het Vendu-Locaal van *Soesman & Co.* en

Bij den Pachter der Pandjeshuizen.

Op WOENSDAG den 14den December, op het Plein achter het 2e. Suikerpakhuis, van diverse Houtwerken en

In het Vendu-Locaal van *de Lijon & Joosten.*

Op DONDERDAG den 15den December, voor de Toko van *Hammel & Co.* en

In het Vendu-Lokaal van *Thooft & Co.*

Op VRIJDAG den 16den December, in het Vendu-Lokaal van *Chevallier & Co.* en

Onder de Loodsen aan den weg naar den Boom, van diverse Houtwerken.

Advertentiën.

Vendutiën van Soesman & Co.

Op MAANDAG den 12den dezer, ten huize van den Heer *F. van Gumster*, Zeestrand.
Op DINGSDAG den 13den dezer, Toko-Vendutie in hun locaal.
Op DONDERDAG den 15den, DINGSDAG den 20sten en VRIJDAG den 30sten dezer, in de Toko van *Hammel & Co.*
Op VRIJDAG den 16den dezer, Balken-Vendutie aan den Boom.
Op MAANDAG den 19den dezer, op Boeloe ten huize van den WelEdG. Heer Mr. *P. J. J. C. van Nieuwenhoven Helbach.*
Op WOENSDAG den 21sten dezer, in de Pakhuizen der Heeren *Mac Neill & Co.*, van eene groote partij Suiker-pannen.
Op DONDERDAG en VRIJDAG den 22sten dezer, ten huize van den Heer *J. A. Coblijn.*
Op DINGSDAG den 27sten dezer, ten huize van den Heer *C. von Bornemann.*
Op WOENSDAG, den 28sten dezer, op Tawang ten huize van den Kapt. *Schneider*, en
Op een nader te bepalen dag, op Boeloe, ten huize van den Heer *C. L. Dankmeijer.* (2619)

VENDUTIE op Zaturdag den 10den dezer.

voor het Afdeelings Militair Kleeding-Magazijn, van overtollige Goederen, als:

Wollen Dekens, Blaauw- en Zwart-Laken, enz.

SAMARANG, 6 *Dec.* 1864. — *De Onder-Intendant der* 1ste *klasse in de* 2de *Milt.-Afdeeling opJava,*
(2620) H. VEMER.

Op Maandag den 12den dezer, zullen **Soesman & Co.** de Vendutie dirigeeren ten Huize van den WelEdele Heer

F. VAN GUMSTER, Zeestrand,

ZIJNDE EENE ZEER NET ONDERHOUDEN INBOEDEL, WAARONDER:
Banken, Stoelen, Tafels, Mahonie-houten Kasten, Groote Ledikanten, Hang- en Tafel-Lampen, en wat verder te voorschijn zal worden gebragt.
(2571) SOESMAN & CO.

op Maandag en Dingsdag den 12 en 13 dezer,
in de Chineesche Kamp bij den Pachter der Paudjeshuizen, van vervallen Linnen- en Pandgoederen, zoomede Juweelen, Goud- en Zilverwerken, over het 1e. Kwartaal 1861. (2621)

Groote Toko-Vendutie
op Dingsdag den 13den dezer,

in het Vendu-Locaal van Soesman & Co.,
van diverse Koopmanschappen en aangebragte goederen. (2622)

Op onze Vendutie van Dingsdag 13 dezer,
zullen wij verkoopen:

50 kistjes à 1 dozijn puike Champagne, 200 dozijn Rhijnwijn, 100 dozijn Hollandsch Bier, 25 Engelsche Zadels, 20 dozijn Petten, Present-Glazen en Kopjes, Porceleinen en Marmeren Vazen en Ornamenten;

VOORTS:

150 stuks fijne gebleekte Shirtings, zeer geschikt voor Hemden en Kabaaijen, in kleine kavelingen voor huiselijk gebruik en 25 picols goede Koffij.
(2623) SOESMAN & CO.

De ondergeteekenden zullen op hunne Toko-Vendutie
van Dingsdag den 13den dezer,
VERKOOPEN:

IVM in een △ 715/789. **75 Balen Zeeuwsche Drills.**
IVM/Z No. 449. **1 kist à 50 ps. ⁴/₄ Calicots.**
Alles aangebragt per het Ned. Barkschip *Johanna Christina*, Kapt. S. LE CLERQ, en min of meer door Zeewater beschadigd.
(2624) SOESMAN & Co.

Tot sluiting van Facturen zullen op onze
Vendutie van Dingsdag den 13en
à tout prix worden opgeruimd:

Een facturtje fijne stalen-pennen, eenige mecanieke rolpaarden, fijne parasols, berlijnsch-zilveren karafetiquetten, accordeons, zweepen, fijne caoutchouc-kammen, dames naaidoozen, draaiorgels, jagtgereedschappen; alsmede poppen, (fransch goed), cartonnages, surprices en eene massa andere artikelen geschikt voor cadeaux voor het aanstaande kersfeest.
(2625) SOESMAN & Co.

Hout-Vendutie,
op Woensdag den 14den Dec. a. s.

Van gezaagde Djattie-Balken, Oesoeken, Kromhouten enz., op de Stapelplaats te Sleko.
(2626) THOOFT & Co.

Toko-Vendutie,
op Donderdag den 15den Dec. a. s.

van Koopmanschappen en bijgebragte goederen.
(2627) THOOFT & Co.

Op onze Vendutie van Donderdag
ZULLEN WIJ NOG VERKOOPEN:

15 krandjangs Suiker.
50 pikols Koffij.
20 dozijn Champagne.
10 stuks Fransche Schilderijen.
(2628) THOOFT & Co.

Nog zullen wij op onze Vendutie van 15 December a. s.
verkoopen, voor rekening en belanghebbende:

EEN PALANQUIN,
met Engelsche Veeren en Assen.
(2629) THOOFT & Co.

Vendutie
op Donderdag den 15 dezer,

ten overstaan van de WEESKAMER, curatrice in den faillieten boedel van

de firma Hammel & Co.,
door Soesman & Co.,
waarop zal verkocht worden:

Eene groote partij agrementen, band, fluweelen en zijden lint, veter- en corsetten-band, chenille in soorten geassorteerd, fraaije bouquetten en losse bloemen, verguldsel voor coiffures en ornamenten, opgemaakte coiffures met fluweel, chenille en bloemen, veêren en kwasten, haarnetjes (laatst model), kraagjes van gitten en koralen, broderies in soorten, garnituren voor japonnen, knoopen, enz. Jacconetten-, organdie-, tulle- en zijde-waren, shawls, waaijers, waaronder zeer fraaije voor partijen; een groot assortiment parfumeriën, enz. Vele soorten van handschoenen, dames schoenen en laarsjes, sokken, kousen en kousenbanden, afgepaste kleedjes, enz.; 50 ps. wit linnen voor pantalons, eene groote partij étagère-voorwerpen, werkdoosjes en andere artikelen. *Voorts:* Een brandwaarborgkast, diverse toko-kasten en wat verder ter tafel zal worden gebragt; zullende Woensdag den 14den dezer van des voormiddags 9 tot 1 ure, alles ter bezigtiging zijn.
SOESMAN & Co. belasten zich tevens met commissiën. (2630)

Toko-Vendutie.
Vrijdag den 16den dezer,

van diverse Koopmanschappen en bijgebragte goederen.
(2631) CHEVALLIER & Co.

Balken Vendutie.

Op Vrijdag 16 dezer, zullen Soesman & Co. vendutie houden AAN DEN BOOM, VAN RUIM

1000 gave Djattie Houten Balken en 100 Chin. Dood-kistplanken,

liggende ter bezigtiging onder de Loodsen van de Heeren *B. Kopersmit & Co.* (2632)

Vendutie op Boeloe.

Op Maandag den 19den dezer, zullen SOESMAN & Co.
ten Huize van den WelEdele-Gestr. Heer
Mr. P. J. J. C. VAN NIEUWENHOVEN HELBACH,
vendutie houden, van ZEd.-Gestr. zeer netten zoo goed als nieuwen Inboedel, bestaande uit:

Bataviasche Ameublementen, Tafels, Stoelen, Banken, Ledikanten, Carcel- en PetroleumTafel-Lampen, nieuwe Hanglampen, Spiegels en Schilderijen, Porceleinen-Glazen en fraai geslepen Cristallen Serviezen compleet;

VOORTS:

Eene groote partij Zilverwerken,

waaronder Couverts geheel nieuw en van groote keur, Soesenmanden van fijn Cristal met Zilver beslag, Gember-Lepels, Zilveren Trommels met Blad, Presenteer-Trommels, een Thee-Servies van Zilver, Theeen Sla-Lepels in Etuis, Idem Scheppers, Zeeften, Lepeltjes, enz., enz., eene partij

Goudwerken en Juweelen,

zijnde Diamanten Haar-Spelden, Oorbellen, Broches, Gouden Armbanden met Diamanten gezet, alles keurig en smaakvol bewerkt, een Garnituur van Paarlen in Blaauw Email, een idem met Diamanten en Paarlen in Zwart Email.

VERDER:

Een Vis-à-Vis op Eng. onderstel, tweespan goed gedresseerde Wagen-paarden, en wat verder te voorschijn zal worden gebragt.
Op ZONDAG den 18den dezer voor een ieder te bezigtigen van des morgens 9 ure tot 3 ure des middags.
Met Commissiën belasten zich:
(2633) SOESMAN & CO.

Op Woensdag den 21sten dezer, zullen Soesman & Co.
Vendutie houden in een der Pakhuizen van de Heeren

Mac Neill & Co.
OP SLEKO, VAN:

31 Suikerpannen,

in verschillende dimensiën van 50 × 18 wegende 6½ ct. tot en met 98 × 32 wegende 29½ ct.
(2634) SOESMAN & CO.

VENDUTIE
ten Huize van den Heer

J. A. COBLIJN,

op Dingsdag en Vrijdag den 22sten en 23sten dezer, door **Soesman & Co., van:**

Een Ameublement van massief-mahoniehout, bekleed met Rood Velours d'Utrecht, zoomede Kamer- en Boudoir Ameublementen, Mahoniehouten Tafels, Knaapjes, Consôles met marmer blad, IJzeren en Houten Ledikanten, groote Hang- en Kleêrkasten, Spiegels en Schilderijen, (Lithografiën en Olie-Verw.)
Hang-, Tafel- en Kroonlampen, Glas, Cristal en Porcelein, groote Pendules, Goud- en Zilverwerken en andere Preciosa's, eene voor dit klimaat vervaardigde Piano, (Eng. fabrikaat); voorts: Een mooie Mylord, een Vis-à-Vis en een Koets alles Brussels fabrikaat, een Handchais, twee span hard dravende uitmuntend gedresseerde Wagen-paarden en wat verder te voorschijn zal worden gebragt.
Te bezigtigen op WOENSDAG den 21sten dezer van des voormiddags 9 tot 12 uur.
(2635) SOESMAN & CO.

Ontvangen:

Versche Anchovis, Zuurkool, Roodekool en Bloemkool in potten. (2636) THOOFT & Co.

Vendutie wegens vertrek,
op Dingsdag den 27sten dezer,

ten huize van den WelEdele Heer

C. von Bornemann, op Bodjong,

van ZEd. zeer keurige en net onderhoudene inboedel, bestaande uit: een Ameublement van massief mahoniehout met rood fluweel bekleed prachtige Consoles en ronde Tafels met marmer bladen, Bataviasche Meubelen, als: Banken, Stoelen, Knaapjes, Ronde- en Bank-tafels, groote mahoniehouten Hang- en Legkasten, verscheidene Groote- en Kinderkasten, Ledikanten, ook ijzeren Kinder en één persoons dito, Pendules, eene Dames- en Heeren Schrijf-bureau, Glazen étagère Kasten met zeer nette voorwerpen, eene zeer goede Tafel-Piano, Americaansche Wipstoelen, Waschtafels met marmer bladen, Toilet-Spiegels, Vuillinnen-manden in soorten, Alkatieven, Engelsche Hang-, Tafel- en Kroonlampen, Glas-, Porcelein- en Cristalwerken, groote Dispens- en Glazen-kasten, Buffet, Goedang- en Droogrekken, Japansche- en groote Chineesche Martevanen, Watertonnen, groote Badkuipen, een Stortbad-toestel enz. Voorts: een Europesche Mylord, een Vis-à-Vis, een Palanquin op Engelsch onderstel met patent assen en bussen, drie span goed gedresseerde en uitmuntend onderhoudene Wagenpaarden, waaronder een span Kadoeërs (bruine), een zwart Bendij-paard, Tuigen en Stalgereedschappen, enz.

NOG:

Eene groote collectie zeer zeldzame Bloemen en Plantjes, in potten en op étagères.
Zullende alles op Maandag 26 dezer te bezigtigen zijn van des voormiddags 9 tot 1 ure, terwijl met commissiën zich gaarne belasten
(2637) SOESMAN & Co.

Vendutie op Tawang,
op Woensdag den 28sten dezer

door Soesman & Co.
Voor rekening en ten huize van den WelEd. Gst. Heer

F. SCHNEIDER,
Kapitein der Infanterie,

van ZEdGestrenges netten inboedel, bestaande uit: Banken, Tafels, Stoelen, Kasten, Ledikanten, Spiegels en Schilderijen, Hang- en Tafel-Lampen, Serviesen, enz. (2638) SOESMAN & Co.

Verkoop van Vastigheid.

Op de Vendutie van **Vrijdag** den 30sten dezer, in het locaal van de firma

HAMMEL & Co.,

zullen wij verkoopen, en wel ten 10 ure precies:

Het Kapitale huis, thans als toko geoccupeerd door de heeren THOOFT & Co. en toebehoorende aan den HoogEdelGestrenge Heer H. D. POTTER.
Veilconditiën liggen ter inzage op het vendu-kantoor, inmiddels is hetzelve uit de hand te koop en bij ons te bevragen. (2639) SOESMAN & Co.

Op een' nader te bepalen dag,

vermoedelijk tegen het einde dezer maand, zullende de dag later bekend gemaakt worden, zal te *Salatiga*, Vendutie worden gehouden, van den goed geconserveerden en netten inboedel van wijlen den Heer **Couvreur.**
De Executrice in den Boedel,
Wed. A. COUVREUR,
(2640) geb. *Hamar de la Brelhonière.*

MAATSCHAPPIJ BROMO.
Op een nader te bepalen dag,

waarschijnlijk in den loop van Januarij 1865, zullen op publieke vendutie worden opgeveild:

De Constructie Winkel en de Gasfabriek,

van genoemde Maatschappij met hunne inventaris.
Inlichtingen te bekomen bij de Directie der Maatschappij te *Pasoeroean.* (2641)

Puike Boter.	à ƒ 15.50
Zweedsche Teer.	à „ 25.—
En Witte Tafel-Rijst	à „ 9.—

bij J. F. MULLER.
(2642) *Zeestrand.*

Wederom Ontvangen:

Mandarijn Gember.
Chocolat Louit.
Poeder Chocolade.
Succade en Snippers.
Prunes d'Entes.
(2643) THOOFT & Co.

De ondergeteekenden ontvingen:

Eenige Coffeepulpers,

zijnde transportabele Machines, om de Koffij van de bolsters te ontdoen. Daar deze bewerking in de tuinen, onmiddelijk na het plukken, op eene zeer eenvoudige en spoedige wijze kan plaats hebben, worden hierdoor vele transportkosten, arbeidsloon en tijd uitgewonnen. De Coffeepulpers worden op Ceijlon algemeen en op Java op enkele ondernemingen gebruikt en zijn overal zeer practisch bevonden.
(2589) VAN DEN BROEK & VEECKENS.

Door groote Aanvoeren

is de ondergeteekende in de gelegenheid gesteld, om de volgende Goederen tegen GOEDKOOPE prijzen van de hand te zetten; als:

Witte-, groene-, zwarte- en bruine aangemengde Verw, in blik.	ƒ 7.—
Zinkwit aangemengd, in blik.	„ 7.50
Lijnolie, per kelder.	„ 22.—
Zeildoek voor huiselijk gebruik à ƒ 25.—	„ 40.—
Menie per 25 ℔	„ 7.—
Touwwerk, per picol.	„ 56.—
Ceilon Touw, per picol.	„ 26.—
Traan, per kelder.	„ 30.—
Luiwagens, Handstoffers, etc., etc.	

(2351) VAN HULSTEIJN & Co.

Ontvangen:
India Pale Ale van *Allsopps.*

Tot bewijs van echtheid is elke flesch voorzien van twee étiquettes. (2644) THOOFT & Co.

Per laatste Schepen ontvingen wij

Eng. Hammen in blik, versche Gras-Boter, merk *van der Leeuw & Cachet.*
Valker-Bier op ¼ en ½ flesschen.
Eng. Bier op ¼ „ ½ idem.
Idem. op ¼ „ ½ kruiken.
Porter-Bier op ½ kruiken.
Pauillac Medoc, St. Julien en St. Emilion op en ½ flesschen van de Wed. *H. H. Reijers & Zo*
Puik Mandarijn Gember, Vruchten op Water, Bran en Likeur, Hollandsche en Fransche Provisiën Vleeschen in blik, alles van de beste merken.
(2613) CHEVALLIER & CO.

Voor geschenken aan familiën en bekenden in Europa

Nieuwe Oost-Indische Tijpen

door *LOURAN.*
Ontvangen, bij
(2645) DE GROOT, KOLFF & CO.

Kool- en Zweedsche Teer,

Gekookte en ongekookte lijnolie, terpentijnolie, verwaren, lood- en zinkwit, berlijnsch blaauw, cromegeel, menie, verwkwasten, spijkers van ¼ tot 6½ d zink in bladen en blokken, glazen dakpannen, glruiten op maat gesneden.
Alles steeds in voorraad en te bekomen bij
(2646) THOOFT & Co.

Zuiverwerkende Zonnewijzers

in Mahonie-houten Doosjes, uitmuntend geschikt vo Landheeren,
Op nieuw ontvangen bij
(2647) DE GROOT, KOLFF & CO.

LET OP!!

De Loterij van den ondergeteekende, zal 11 dez des voormiddags 10 ure plaats hebben in het Atel van (2648) SEMAN.

VOOR DJOCJOKARTA EN OMSTREKE

De ondergeteekende, Gouvernemen Onderwijzer te *Djocjokarta*, eerst onlan uit Nederland aangekomen, neemt bij deze beleefd lijk de vrijheid, aan Ouders en Voogden bekend maken, dat er bij hem nog gelegenheid bestaat plaatsing van KOSTLEERLINGEN, en er billijke voorwaarden bij hem Onderwijs wordt gegev in de vakken, die tot eene beschaafde opvoeding hooren.
DJOCJA, P. VAN ELSEN.
1 *December* 1864. (26

WORDT GEVRAAGD

onder overlegging van goede getuigschriften: geschikt persoon, die genegen is KANTINE-HO DER alhier te worden; aan een gepensioneerd m tair zal de voorkeur worden gegeven.
Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij de ond geteekenden Officieren-Commissarissen van genoem inrigting.
M. C. E. RUEMPOL, *Kapt.*
H. F. C. W. VON ENDE, 1e. *Luit.*
WILLEM I, 6 December 1864. (2649

PAVILLOEN No. 1
van het Heeren-Logemen

Photografisch-Atelier
VAN

S. W. CAMERIK,

Kunstschilder en Photograaf van Z. H. den S tan van *Djocjokarta*, zal van den 15 dezer tot med Januarij werkzaam zijn.
Het Atelier zal door afsluiting vrij, en geheel gezonderd van het Logement zijn.
Begunstigers worden beleefd verzocht, zich daa te voren te willen aanmelden.
Famieljes, die hunne Portretten of Woningen, hunnent gemaakt verlangen, kunnen op billijke rangementen rekenen.
Het Atelier zal dagelijks van af 7 tot 10 ur geopend zijn.
Portretten der Inlandsche Grooten en Landscha pen van *Solo* en *Djocja* verkrijgbaar. (2650)

VAN ARCKEN,
Juwelier van Z. M. den Koning der Nederlande
Batavia (Noordwijk),

heeft de eer te berigten, dat hij zijne NIEUW TOKO geopend heeft, en voorzien is van een all prachtigst en groot assortiment (2651)
Edelgesteenten, Goud-, Zilver- en Di mantwerken, Luxe- en Kunstartikele

De ondergeteekende, Gouvernement Onderwijzer te *Djocjokarta*, verlan ten spoedigste eenen HULP-ONDERWIJZE bezittende eene beschaafde uitspraak der Hollandsch taal en bekend met de beginselen der Wiskund Zoo mogelijk, zal kennis der Fransche taal tot aa beveling strekken.
Voordeelen zijn: Kost, inwoning en salaris na bekwaamheden.
Adres franco bij den ondergeteekende.
DJOCJA, P. VAN ELSEN.
1 *December* 1864. (26

S. ITZIG HEINE

verlaat Java; gemagtigde de Heeren DORPAAL & Co. (2652)

Een bekwaam Werktuigkundige, tevens Suiker-Koker en Raffinadeur, Holder van geboorte en sedert verscheidene jaren in superieure betrekking op Java werkzaam, zag zich gaarne ast met het beheer eener Suiker-Onderneming.
Adres: Locomotief, Letter P. (2653)

De Stoomboot *Singapore*

vertrekt ZONDAG morgen ten 7 ure van hier naar Batavia, alleen ter afhaling van passagiers. (3654) NIEUWVEEN & SCHUIJMER.

Twee uitmuntende echte Pleijel Pianino's,

uit Parijs, zeer goed aangebragt, recommandeert W. HöSEL,
(2617) *Pontjol.*

***f* 50 à *f* 60,000 te leen gevraagd,**

onder eerste verband van vastigheid, informatiën franco brieven bij
(2655) UITGEVERS DEZES.

TE KOOP **Een Huis en Erf op Pelloran,**

bij de verponding getaxeerd op 10,000.—
(2656) H. C. VAN DER WAL qq.

Passage naar Nederland.

Met het snelzeilend Barkschip

Johanna Christina,

Kapitein S. LECLERCQ,

wordt passage aangeboden naar Nederland, zijnde het Schip bijzonder goed ingerigt en voorzien van ruime kajuit en hutten.

Het Schip vol ladende in de Oosthoek zal tot vertrek gereed zijn omstreeks medio Januarij a. s.

Nadere informatiën bij

Het Hoofd-Agentschap op Java der Internationale Crediet-en Handels-Vereeniging „Rotterdam,"

J. VAN MAANEN.
(2614) C. S. VAN HEEKEREN.

En bij het Agentschap te *Soerabaija.*

Geboorten.

Voorspoedig bevallen van een' *ZOON*, M. VAN DER EIJK, geboren *Hermans.*
AMBARAWA, *den* 5den *December* 1864. (2657)

Voorspoedig bevallen van een' *ZOON*, L. F. BUSSELAAR, *Trompheller.*
SAMARANG, 5 December 1864. (2618)

Voorspoedig bevallen van een' *ZOON* I. J. PLATE, *Arntzenius.*
REMBANG, 5 December 1864. (2668)

Samarang.

Van een zeer goede bron vernemen wij, dat er heden morgen aan de Recherche een belangrijke aanhaling van amfioen gedaan is. Niet minder dan zes kisten warme bollen zouden er binnen gesmokkeld worden! Ze waren per stoomschip aangebragt, en door de Scheeps-Officieren aangegeven.

— Den 6den December werd den weezen uit het Roomsch Katholieke een feest gegeven. Er werd gedanst en ook was er een tombola. Eere en dank verdient zeker de Direktie van dat gesticht, die ook ouderlooze kinderen in de algemeene vreugde laat deelen!

— Opgave van de onder Ultimo Nov. 1864 in 's Lands pakhuizen te *Samarang* aangevoerde, afgeleverde en voorradige Gouvernements KOFFIJ en SUIKER.

OMSCHRIJVING.	UIT WELKE RESIDENTIËN.							
	Samarang.		*Japara.*		*Kadoe.*		*Djocjokarta*	
	Pikols.	Kat.	Pikols.	Kat.	Pikols.	Kat.	Pikols.	Kat.
Koffij-Oogst 1864.								
Ingel. tot Ult. Oct.	37,971	40	4,063	40	40,288	94	636	56
Aangev. in Nov....	32	72	„	„	52	65	„	„
Te zamen....	38,004	12	4,063	40	40,341	59	636	56
Afgel. tot Ult. Nov..	32,438	49	3,945	00	30,670	00	„	„
Rest. op Ult. Nov...	5,565	63	118	40	9,671	95	636	56
Suiker-Oogst 1864.								
Ingel. tot Ult. Oct.	44,647	91	97,662	84	„	„	„	„
Aangev. in Nov...	1,800	26	2,080	80	„	„	„	„
Te zamen....	46,448	17	99,743	64	„	„	„	„
Afgel. tot Ult. Nov.	34,659	14	78,828	60	„	„	„	„
Rest. op Ult. Nov..	11,789	03	20,915	04	„	„	„	„

— Onze korrespondent op Sumatra schrijft ons:

Padang 25 November. De cholera, waarvan in de Java-Bode van 5 November ll. wordt gesproken, is merkelijk afgenomen; het getal der lijders in verhouding der bevolking zeer gerusstellend. Onder de Europeanen heerscht die ziekte niet.

— Den 12den dezer heeft de uitbesteding plaats gehad van 's Lands middelen en is de *Opium*-pacht toegewezen aan den Chinees LIE SAY, tegen den pachtschat van *f* 13000.— 's maands. — In het loopende jaar heeft dit middel slechts opgebragt *f* 7500.— voor de *geheele Kust.* Welke berekeningen of bedoelingen de Chinezen hebben, blijft voor menig Europeaan een raadsel. In dit jaar wordt op gezegd middel aan het land de helft minder gecontribueerd, dan in 1865 moet worden opgebragt, terwijl de invoer van Opium sub poene, voor niet minder dan half Sumatra is afgeschaft.— (Staatsblad 64—112). De pacht der Po- en Tophospelen is toegewezen aan den Chinees TJALAP.

— In den morgen van den 14 dezer is de Gouverneur dezer Kust, in gezelschap van den Officier van Justitie Mr. E. R. J. D. DE KUYPER, naar de bovenlanden vertrokken; het doel dezer reis wordt zoo veel mogelijk geheim gehouden. De algemeene opinie is, dat zulks in verband staat met de aanhouding van de Johanna.

Ik kan u met zekerheid melden, dat gezegde bodem geheel is gelost, en er is bevonden, dat, behalve dat de zakken een groot overwigt inhielden, er ook 650 picols koffij meer was geladen, dan op 't manifest vermeld stond. Zoo men zegt, was die lading afkomstig van het transport der Padangsche Bovenlanden.

— Het Assan-Oesin-Feest is door de Klingalezen, even als in vorige jaren, met luister gevierd; eenige kleine oneenigheden in den boezem dier natie uitgezonderd, is alles rustig afgeloopen.

— De nieuw benoemde Schout schijnt nog voortvarend te wezen,— *nieuwe bezems vegen schoon.* Van diefstallen wordt in den laatsten tijd minder gehoord: waarschijnlijk hebben we zulks daaraan te danken, dat de politie meer acht geeft op de ledigloopers, die op de Blakan Tangsie zamenschoolden. Deze worden nu opgevat en aan de publieke wegen te werk gesteld. Ik juich dien maatregel toe, daar toch lediggang des duivels oorkussen is. — Er is in de loopende maand niet zoo veel regen gevallen als in de vorige het geval was.

— Den 7den December a. s. zal de uitbesteding plaats hebben van de voedingsmiddelen der gevangenen.

Het is niet te hopen, dat ook 't volgende jaar de leverancie daarvan in handen mag blijven van den tegenwoordigen pachter, die spoeling bij wijze van Sajior verstrekt, welke nog te slecht is, om een varkenstrog te vullen.

— Overigens geniet Padang een rustige rust, en de maleijers schijnen niet zeer begeerig, om de Hollandsche scholen te bezoeken.

Ingezonden Stukken.

Verpachtingen op Sumatra.

PADANG, 25 *November* 1864.

Geachte Redacteur!

In den loop dezer maand werd aan den Gouverneur dezer kust het hieronder volgende rekest toegezonden, hetwelk in naauw verband staat met de gehoudene uitbesteding van 's lands middelen. Dit rekest doet een licht opgaan over de kuiperijen en intrigues der hier gevestigde Chinesche Hoofden en doet tevens zien, in welke handen de leiding dier bevolking te Padang is toevertrouwd.

Aan

DEN GOUVERNEUR

van

Sumatra's Westkust.

Geeft met verschuldigden eerbied te kennen TJ... H... Chinees a.... te Padang.

dat adressant sedert ruim 25 jaren zich met der woon alhier heeft gevestigd;

dat hij in onderscheidene takken van nijverheid en industrie heeft trachten in datgene te voorzien, wat hem noodig was en in stand kon doen blijven. — Het noodlot was adressant niet zeer gunstig, ofschoon hij in alles getracht heeft te voldoen aan de voorwaarden, hem hetzij door particulieren dan wel door 't gouvernement gesteld;

dat het misslagen zijner ondernemingen niet zelden zijn toe te schrijven aan de tegenwerking der hoofden zijner natie, die in alles trachten hem en den lande te benadeelen.......

....

dat de Kapitein der Chinezen L..... S..... is vergeten of schijnt vergeten te hebben, hij in 1844, genoodzaakt was zich failliet te verklaren, bij welke gelegenheid vele handelshuizen eene enorme tekortkomst leden. — Zonder daarvan gerehabiliteerd te worden, mengde hij zich in 't transport der Pad. B.... en associeerde zich vervolgens met den heer T.

In een betrekkelijk korten tijd namen de finantiën van L. toe, doch bleef in gebreke zijne crediteuren te voldoen. Een dergelijk sujet is de leiding der Chinezen toevertrouwd.

Adressant veroorlooft zich ook te ontsluijeren, wie de 1ste Luitenant L... T... is... uit de heffe des volks voortgekomen en als 't ware van de straat opgeraapt, wist hij 't vertrouwen te verwerven van wijlen den Chinees L...K...K... gemagtigde van het hier gevestigde handelshuis van den M... C... van S...; onder diens protectie steeg L... T... in stand en aanzien onder zijne natie. Wat doet nu L... T..., toen hij als ex ecuteur in den boedel van wijlen zijnen weldoener optrad?...

hij weet enz.........

door gebrek aan bewijzen zij den erfgenamen het stilzwijgen opgelegd...

dat adressant..

wie de 2de Luitenant der Chinezen alhier is... dat die zelfs met de paal kennis gemaakt heeft en te Priaman is uitgeklouken enz......

dat voormelde hoofden het voorzitterschap hebben van geheime genootschappen in strijd met de 2de alinea van staatsblad 1851 No. 65,.........

dat zij, hoofden, zich soms niet ontzien gelden op te offeren om adressant tegen te werken..........

dat zij die zich gemakkelijk kunnen getroosten, aangezien zij misbruik maken van de vergunning, hen door UHoogEdelgestrengens voorgangers verleend;

dat tijdens het bestuur van den Gouverneur van S.......... aan den kapitein der Chinezen is toegestaan om van de op de zoogenaamde tana congsie, gelegen over de chinesche tempel, stallende kooplieden eene heffing te mogen doen, van twee duiten per hoofd, om daarvoor die plaats te reinigen;

dat de hoofden der C... in plaats het bij die gunst te laten, het eigendunkelijk hebben gebragt op 10 centen per smalhandelaar;

dat zulks drukkend is voor de maleische bevolking en in strijd is met gouvernements bepalingen, zal adressant enz....

dat die gelden onder geene controle staan en ook niet worden verantwoord, dat.........

....

dat de hoofden der Chinezen het er op toeleggen om adressant uitteslaiten om als mededinger bij de diverse uitbestedingen op te treden en daardoor den lande enorm benadeelen .... moge UHoogEdelGestrenge uit de hieronder volgende schets ontwaren;

dat bij de verpachting van het amfioen-middel in 1857, voor de loopende jaren 58, 59 en 60 die pacht door de Ch... L... S... werd ingesteld met *f* 10,000 per maand, dat door adressant werd opgeveild tot op *f* 16,000, waarop het aan L... S... werd toegewezen voor *f* 16,010,

dat rekwestrant vermeent, door zijn bod den lande gedurende gemeld tijdvak niet minder te hebben bevoordeeld als voor de som van *f* 216,360.

dat hetzelfde middel over 1860 en 1861, door adressants opbod is verhoogd met *f* 6010;

Van dit tijdperk af aan trachtten de hoofden der Chinezen adressant te belasteren en buiten de uitbestedingen te sluiten, hetgeen hun in 1862 gelukte door de tusschenkomst van T.... C.... S....

dat daardoor over de jaren 1863 en 64, de pachtschat der opium verminderde en wel van *f* 20010— tot de geringe som van *f* 7500— of gedurende twee jaren voor de geheele kust den lande niet minder is benadeeld als voor *f* 300240— terwijl nu de invoer van opium voor een groot gedeelte is verboden, de opbrengst van dat middel weêr is gestegen op *f* 13003,—.

Adressant vermeent U HoogEdelGestrenge betoogd te hebben door de uitsluiting van adressant den lande hoogst wordt benadeeld.

Redenen waarom enz.......

Aan zulke wisselkansen staat een gouvernement bloot, dat gelooft, met eerlijke menschen te doen te hebben, maar zich omringd ziet van personen uit de heffe des volks.

De boven gegevene cijfers leveren, zoo ik vertrouw, het bewijs, dat er in de jaren 1863 en 64 den lande enorm is te kort gedaan; zulks is veroorzaakt, door dat de Chinesche hoofden bij het reeds gevestigde stelsel van monopolie, nogmaals als monopolist zijn opgetreden.

Het voorwendsel van gebrek aan mededingers kan hier niet bestaan, daar de concurrentie is mislukt door de behendigheid der hoofden, om een aantal Chinezen uitteslaiten.

We vragen derhalve: mag het gouvernement de leiding der Chinezen nog langer laten in handen van dergelijke menschen?

E. S.

Waarde Heer Redacteur!

Aangenaam zal het mij zijn onderstaande in uw geëerd blad op te nemen, want schrijver dezes veronderstelt, dat de waarheid herberg mag zoeken.

Bij de onlangs plaats gehad hebbende Verpachting van Opium werd onder anderen aan zekeren Chinees T. H. L. het regt tot den verkoop van Opium in het klein in de Residentiën Pecalongan en Banjoemaas afgestaan, en stelde zich als borg een Chineesje die een twintigtal jaren leverancier ten behoeve van het Gouvernement is geweest en nog is, genaamd T. G. S., en die bovendien een eigendommetje of zes bezit, misschien ten naaste bij ter waarde van *f* 75 à 80.000.

Wat gebeurde er echter, hij werd afgekeurd als borg, als zijnde niet voldoende solvabel en heruitbesteding vond plaats.

Wat denkt U daarvan Waarde Heer Redacteur? Is het niet eenigzints onbillijk, dat men een eigenaar van zes perceelen, voor niet sampe solvabel verslijt, terwijl in de Residentie Japara de Chinees T. S. T. als borg is aangenomen voor eene som groot *f* 45,400, die echter nog geen *half* veel minder een *heel* eigendom bezit.

Datzelfde grapje is gebeurd in de Residentie Solo, daar is borg zekere Chinees B. T. H. voor eene som groot *f* 120.116; maar o wee ik hoor daar ziet het er ook duister uit.

Verblijve na groete Waarde Heer Redacteur

SAMARANG, UEd. Dw. Dienaar,

5 December 1864. J. P. K.

Het Politie-Reglement van Padang.

Every thing is the worse for wearing.

We vermeenen te kunnen beweren, dat de bovenstaande zinspreuk zeer veel waarheid bevat; de tijd sloopt en doet vergaan wat de bouwmeester of steller vermeende, voor geene verbetering vatbaar te zijn. Zoo is het ook met 't politie-reglement voor Padang, goedgekeurd bij Gouvernements-besluit dd. 7 September 1821, No. 53.

Dat Sumatra in alles nog zoo op den achtergrond staat in vergelijking met Java, moeten we hoofdzakelijk wijten aan den abnormalen toestand, aan de *kunstmatige*, politiek, om door *maat* en *dwang* ons gezag staande te houden, zonder daarvoor altijd de juiste middelen aan te wenden.

Communicatie-wegen zijn door de bevolking aangelegd, niet zoo zeer om den handel en nijverheid te bevorderen, maar om met meer gemak de kolf te kunnen combineren. Men kan gerust zeggen: Michiels, heeft koffij geplant, en tot en met 1862, heeft men koffij geplukt, zonder acht te slaan op verbetering der maatschappelijke toestanden. Ieder gezaghebber op Sumatra's Westkust, konde men voorheen beschouwen als een kleinen vorst, en elk dier koningjes had een wet, die men rekte en kneedde naar welbehagen. *C'est dans notre pouvoir* zeiden eenigen.

Het spreekt van zelf, dat zulk een toestand het hoofdbestuur te Padang dikwerf in onaangename verwikkelingen bragt, en meestal werden bijgelegd met behulp van *gun-powder.*

Sedert Demoeles zwaard van boven 't hoofd der Sumatranen is weggenomen, zijn er vele nuttige instellingen en verbeteringen tot stand gekomen, doch wat mede eene verbetering en herziening noodig heeft, is tot nog toe over 't hoofd gezien. We bedoelen een goed zamengesteld Politie-reglement voor Sumatra's Westkust, dat aan de behoeften des tijds en omstandigheden beantwoord.

Onderscheidene malen hebben we over dit onderwerp in de Sumatra-Courant een artikel gelezen; doch sprong ons dadelijk in 't oog, dat de schrijver zonder oordeel had geschreven. Zoo beveelt hij nu eens aan het politie reglement voor de stad en voorsteden van Sourabaija en dan weêr het vierde boek des Code Penal's. Hij schijnt dus de hartstogten van den Sumatraan te beschouwen als gelijk aan die van de Javaan, en om van kwaad tot erger te vervallen gaan ze de gewoonten van den Maleijer op dezelfde lijn stellen met die van den Franschman; ijdelheid der ijdelheden!

We willen echter niet laken, zonder tevens den weg te wijzen, dien men behoort te bewandelen, om een goed politiereglement zamen te stellen.

Wanneer wij tot de zamenstelling van een politie-reglement voor Sumatra, werden geroepen, dan zouden we ons niet bepalen tot het bloot afschrijven van reeds bestaande op de andere plaatsen reeds in werking zijnde voorschriften, maar namen in de eerste plaats onze toevlugt tot de politie rol, daarin vinden we terug, de geneigdheden der in- en opgezetenen, en om des te juister te oordeelen, beperken wij ons niet tot één jaar, maar gaan vijf of drie jaren terug. Die overtredingen, welke het meest zijn gestraft, behooren tot de eerste klasse enz. die brenge men in overeenstemming met de wetten; dan vermeenen we, verkrijgt men een goed reglement.

PADANG, 25 *November* 1864. E. S.

Binnenlandsche Berichten.

Batavia. Donderdag jl. is door het Hoog Geregtshof uitspraak gedaan in de zaak van den Assistent-Resident van Hogendorp en de beklaagde veroordeeld tot gevangenisstraf van eene maand. Het openbaar Ministerie, bij monde van den Advocaat Generaal Mr. L. Hovij, had zes maanden gerequireerd. *(J. B.)*

— Blijkens het onlangs openbaar gemaakte regeringsverslag van Nederlandsch-Indië over het jaar 1861 was het aantal der Europeanen op Java, op het einde van het jaar gestegen tot 24143, in welk cijfer niet begrepen zijn de Europeanen van het leger en de soldatenkinderen. De toename, hoezeer men die veel aanzienlijker had mogen wenschen, is toch niet onaanmerkelijk. In het begin dezer eeuw toch was het cijfer der europeesche ingezetenen van Java waarschijnlijk niet veel hooger dan 1000. In het jaar 1814 werd het opgegeven slechts 1025 te bedragen, maar het had slechts betrekking tot de mannen. Neemt men echter in aanmerking, dat toen slechts een betrekkelijk gering gedeelte der mannen gehuwd was, dan zal men, door het cijfer van 2000, als voorstellende het geheel der toenmalige europeesche bevolking van Java (zonder het leger,) aan te nemen, niet ver van de juistheid verwijderd zijn. In de laatste halve eeuw zou dan de europeesche populatie zich tot het twaalfvoudige van het cijfer van 1841 vermeerderd hebben. Voor het jaar 1823 vind ik een cijfer van 2941 mannelijke ingezetenen voor geheel Java, wat ongeveer zal overeenkomen met een toenmalig aantal van 6000 zielen. Later is in verschillende opgaven het geheele aantal zielen, mannen, vrouwen en kinderen, in cijfer gebragt. Wij laten een overzigt dier verschillende cijfers hier volgen. Zij leeren, dat de europeesche bevolking in **de laatste 25 jaren jaarlijks met ongeveer $4\frac{1}{2}$ pCt. is toegenomen.** In de jaren 1836 tot 1845 bedroeg die toename 's jaars gemiddeld 4,86 pCt. doch daalde van 1845 tot 1856 tot slechts 1,18 pCt., 's jaars, om zich echter na 1856 tot meer dan gemiddeld $4\frac{1}{2}$ pCt. 's jaars staande te houden.

De cijfers der europeesche bevolking waren, voor zoover zij zijn na te gaan, in de verschillende jaren als volgt.

Jaar.	1814	Europ.	± 2000.	Jaar.	1853	Europ.	17417.
„	1823	„	± 6000.	„	1845	„	18471.
„	1836	„	11345.	„	1855	„	18858.
„	1837	„	12336.	„	1856	„	19431.
„	1838	„	13960.	„	1857	„	20331.
„	1845	„	16270.	„	1858	„	20862.
„	1849	„	16409.	„	1859	„	20776.
„	1850	„	16172.	„	1860	„	22663.
„	1851	„	17223.	„	1861	„	24143.
„	1852	„	17285.				

(Tijdschr. v. N. I.)

— Men schrijft ons van Malang, dd. 2 December.

Gij weet dat wij hier 4 alfoeren quasie radjas, één ten minste met 3 zijner kapitans, als staatsgevangenen hebben. Die goede lui zijn hier alles behalve in hun schik, en geen wonder, niemand kan hier met hen praten, terwijl zij onderling weeklagen over hun lot, en elkaar voor tijdpassering in 't haar vatten.

Gisteren hebben zij echter wat ruimer bot gevierd aan hun woesten aard, één hunner heeft namelijk op den publieken weg een drietal menschen met een knuppel vrij ernstige gekneusde wonden toegebragt, waarbij van één hunner voor hersenschudding gevreesd wordt. Ook bekwam de Heer R., die den mishandelden ter hulp toegesneld was, en die zich van den, zich als waanzinnig gedragenden, alfoer meester had gemaakt, een vrij beduidenden slag aan het hoofd. — Dit feit gaf hier vrij wat opschudding daar de bevolking dadelijk het gerucht verspreidde, dat de alfoeren, aan hun trek tot menschenvleesch bot vierende, daarvan een proefje op een jongen chinees genomen en nog een drietal anderen gedood hadden. Vorenstaand is echter de waarheid, en de woesteling, die òf beschonken òf zich waanzinnig geschoven had, inmiddels in hechtenis. *(S. C.)*

— De op den 7den November jl. door den Gouverneur van Sumatra's Westkust gehoudene verpachting van 'sLands Middelen over 1865, heeft het volgende resultaat opgeleverd:

Opium-pacht van Boengoes tot Singkel en de Middelen op de Batoe-eilanden . . .	*f*	156,120,—
Pacht van Arak en andere sterke dranken	„	11,280.—
Idem van het slagten van Varkens	„	2,808.—
Idem van Pho- en Topho-spelen	„	14,160.—
Idem der Pandjeshuizen	„	6,000.—
Totaal . . .	*f*	190,368—

— In de Padangsche Bovenlanden werden in demaand September jl., de volgende hoeveelheden koffij ingekocht:

	1e. soort.	2e. soort.	Totaal.
September 1864	6,614 p. 44 p.	683 p. $57\frac{3}{4}$ p.	7297 p. $101\frac{3}{4}$ p.
tot ult. Aug. „	125,490 p. $112\frac{1}{4}$ p.	6537 p. $01\frac{1}{4}$ p.	132,027 p. 114 p.
„ Sept. 1864	132,103 p. $31\frac{1}{4}$ p.	7720 p. $59\frac{1}{2}$ p.	139,825 p. $90\frac{3}{4}$ p.
„ Sept. 1863			50,036 p. $105\frac{1}{2}$ p.
„ Sept. 1862			66,930 p. 46 p.

— Blijkens het algemeen gerucht, heerschte sedert, eenigen tijd alhier onder de inl. bevolking de Cholera.

Wij onthielden ons met opzet van eenige mededeelingen dienaangaande. Thans zijn wij in staat, onzen lezers een juiste opgave te doen van het aantal slagt-offers door deze ziekte gemaakt.

STAAT der Cholera-lijders, die van 1 October tot 10 November jl. onder geneeskundige behandeling kwamen:

Landaard.	Kwamen onder behandeling.	Overleden.	Hersteld.	Bleven onder behandeling.
Maleijers .	77	25	46	6
Javanen. .	32	—	32	0
Niassers .	115	62	50	3
Batoeërs .	24	—	24	0
Klingalezen	2	2	—	0
Totaal .	250	89	152	9

— De prijzen van Padie, Rijst en Olie, waren op ultimo September de volgende:

	Padie,	Rijst.	Olie.
Priaman....	*f* 1,50 à *f* 3,00.	*f* 2,50 à *f* 5,00.	*f* 0,50 à *f* 0,60
Padang.....	„ 1,25 à „ 3,00.	„ 3,00 à „ 6,00.	„ 0,63½ à „ 1,00
Aijer-Bangies	„ 0,70 à „ 2,75.	„ 2,50 à „ 9,00.	„ 0,80 à „ 0,95
Siboga......	„ 5,00 à „ 5,50.	„ 7,00 à „ 7,50.	„ 0,60 à „ 0,65

— Dingsdag avond den 15 dezer voerde de Heer Sipp, bij gelegenheid van eene receptie bij den Resident der Padangsche Bovenlanden eenige stukken uit òp de piano.

Het volkslied bragt onder anderen bij de prachtige uitvoering zulk een indruk te weeg, dat de gezamenlijk aanwezigen eenparig instemden en ten slotte de Heer Sipp in triomf werd rondgevoerd *(Sumatra-Cour.)*

Landmail Berichten.

Algemeen Overzicht.

Nog altijd is het vredestractaat tusschen de Duitsche mogendheden en Denemarken niet gesloten. Men verneemt echter dat slechts ondergeschikte punten van verschil de definitieve afdoening der zaak vertragen en dat men binnen weinige dagen de mededeeling van het sluiten van het tractaat kan te gemoet zien.

Naar men verneemt zal de nieuwe grenslinie der hertogdommen zooals die volgens het vredestractaat is aangenomen, loopen van de Königsau tot aan Wedsted, ten zuiden van Ribe gaande. Aan Denemarken wordt alzoo dit district gelaten, alsook het kleine eiland Manö. Ten Oosten wordt de grenslijn van Venstrup naar de Königsau getrokken, en gaat verder door ten Noorden van Christiansfeld, uitkomende in de kleine golf van Helsminde. De oude grens tusschen Jutland en Sleeswijk is dus een weinig ten gunste van Denemarken gewijzigd; de inham Ribe is ten Westen aan Denemarken gebleven. Ten Oosten heeft Denemarken de teruggaaf gekregen van de streek, die de geheele golf van Kolding buiten laat en zoo de straat van Fridericia dekt, even als de passage, welke het Deensche vasteland van het eiland Fuhnen scheidt.

Het deel dat de hertogdommen van de schuld der geheele monarchie moeten overnemen, is gebragt op 29 millioen rijksdaalders; maar hiervan worden 11 millioen afgetrokken voor het aandeel dat hun toegekend is in de activa.

De kwestie der conventie van 15 Sept. wordt nog steeds in de dagbladen druk besproken. Men twist nog altijd over de vraag of zij voor Italie voordeelig zal zijn, of Frankrijk haar eerlijk ten uitvoer zal brengen of niet. De Fransche regering is alles behalve over die discussien tevreden en heeft dientengevolge door Drouin de Lhuys aan Nigra laten verklaren, dat de keizer geen overschrijding van de voorschriften der conventie van wege Italie zou dulden. Den 24 dezer is het Italiaansche parlement geopend; de discussien in dat ligchaam zullen weldra althans eenig meer licht over de zaak verspreiden.

De regering van Italie schijnt inmiddels tot eene aanzienlijke vermindering van het leger over te zullen gaan, daarin Oostenrijk navolgende; beide mogendheden worden daartoe door den slechten toestand harer finantien wel gedwongen. Zoo als te verwachten was, ziet de partij van beweging op het schiereiland die reductie met kennelijk ongenoegen. Men zegt dat de Mazzinisten te Londen beraadslagingen houden met het doel om woelingen op te wekken en zoo mogelijk het gezag van Victor Emanuel omver te werpen. Dit baart echter minder zorg dan het gerucht dat Garibaldi de conventie zeer afkeurt. Men hoopt echter nog altijd dat hij zich in het parlement niet zal doen hooren.

Het gewitigste nieuws van den dag is de aftreding van graaf Rechberg te Weenen. Reeds sedert eenige dagen waren daaromtrent geruchten in omloop die echter geen algemeen geloof vonden. Thans echter weet men door een telegram uit Weenen, dat hij werkelijk voor de vereenigde pogingen van Schmerling en Plener het veld heeft geruimd. Als oorzaak van zijn aftreden wordt opgegeven, dat de binnenlandsche moeijelijkheden waarin het rijk zich bevindt, grootendeels te wijten zijn aan zijne buitenlandsche staatkunde, waaraan de voorspoed en ontwikkeling van het rijk werd opgeofferd. Men voegt er bij dat hij door prins Metternich, tegenwoordig Oostenrijksch gezant te Parijs, opgevolgd zal worden. Met dit berigt brengt men in verband een ander gerucht, namelijk dat de Oostenrijksche regering eene toenadering tot Frankrijk beoogt en dat daartoe reeds stappen gedaan zijn. Het is echter tot dusver niet wel in te zien op welken grondslag zulk eene toenadering tot stand zou moeten komen, tenzij Oostenrijk besluiten mogt ten opzigte van Italie met zijne traditien te breken, waarvan tot nu toe niets blijkt. Er wordt ook veel gesproken van eene betere verstandhouding tusschen Frankrijk en Rusland, als gevolg waarvan binnen eenige dagen eene bijeenkomst tusschen keizer Napoleon en den Czaar te Nizza zal plaats hebben. Intusschen kan die bijeenkomst tusschen beide monarchen ook wel eenvoudig eene zaak van beleefdheid zijn, want de czaar wordt door geen zijner ministers vergezeld.

De goede verstandhouding tusschen de beide geallieerden, Oostenrijk en Pruissen, neemt hoe langs zoo meer af en het heeft al den schijn dat zoodra de Deensche zaak geregeld zal zijn, de oude naijver met verdubbelde kracht zal ontwaken. Reeds worden de schermutselingen tusschen de half officiele organen van het Oostenrijksche en Pruissische ministerie van dag tot dag scherper. Zoo had de *Weener Bothschrafter* het onlangs gewaagd den aard der Pruissisch-Oostenrijksche alliantie al-

… hebben, toen zij te zamen tegen Denemarken oorlogvoerden, geheel tegen elkander indruischende plannen nagejaagd. Pruissen streefde naar het overwigt in Duitschland en Oostenrijk trachtte het daarin te verhinderen." De *Nordd. Allg. Ztg.* was over deze uitdrukking, wier juistheid zij zelve zeer zeker geen oogenblik in twijfel trok, zeer verontwaardigd en noemde zulk eene opvatting van de alliantie een beleediging voor graaf Rechberg die haar met eerlijke bedoelingen en in vertrouwen op Pruissen gesloten had. „Nog verwonderlijker is, zoo gaat het blad des heeren von Bismarck voort, dat de *Botschhafter* klaagt dat Oostenrijk door deze alliantie niets verdient heeft en daaruit tot de gevolgtrekking komt, dat een verbond tusschen Oostenrijk en Pruissen voor eerstgenoemde mogendheid geen voordeel oplevert." Nu volgt een betoog, waaruit moet blijken, dat eene *eerlijke* alliantie voor Oostenrijk wel degelijk van nut zou zijn. Vooral echter is de *N. A. Ztg.* verbolgen over de volgende zinsnede in het Oostenrijksche blad: „Wanneer het zoo uitkwam, dat Oostenrijk tot een vergrooting van Pruissen door niet Duitsch grondgebied behulpzaam geweest was, dan kon met regt van een equivalent voor bewezen diensten sprake zijn; maar dan zou daartoe toch geen Duitsch grondgebied kunnen gebezigd worden; Pruissen zou ons dan met een stuk van zijn eigen grondgebied moeten betalen." De *N. A. Ztg.* antwoordt hierop scherp, dat Pruissen niet noodig heeft zijn alliantien met afstand van grondgebied te koopen; de Pruissche alliantie is tegenwoordig een „zeer gezocht artikel," waarvoor veeleer equivalent geëischt dan gegeven behoort te worden. — Ziedaar de innige verstandhouding tusschen de beide groote Duitsche mogenheden, die nog zoo kort geleden door de Pruissische half officieele drukpers als het begin van een nieuw, gezegend tijdperk voor Duitschland uitgekraaid werd!

Dezer dagen was het gerucht verspreid dat het Engelsche parlement tot in het voorjaar verdaagd en dan ontbonden zou worden, om door nieuwe verkiezingen ook nieuwe krachten te krijgen. Dit wordt nu echter door de regering tegengesproken. Men zal denkelijk de volgende zitting haren gewonen loop laten.

Er is sprake van onderhandelingen over eene nieuwe Russische leening, waartoe de heer Stieglitz weldra de Europesche hoofdsteden zou bezoeken. Te Berlijn is zelfs het gerucht in omloop dat de Russische regering geneigd zou zijn, zoo noodig, den vorm eener loterij-leening aan te nemen.

Het nieuws uit de voormalige Vereenigde Staten van Amerika komt daarop neder, dat de krijgskans, die zich aanvankelijk meer voor de Noordelijken verklaarde, later weer meer ten gunste van de Zuidelijken is uitgevallen. Wij verwijzen overigens te dien opzigte naar de meer uitvoerige berigten, welke later zullen opgenomen worden.

Nederland.

— Uit Harlingen wordt aan de Amsterdamsche Courant het volgende gemeld:

„Een Engelschman heeft het plan gevormd om Pampus weg te ruimen en zal deswege voorstellen aan onze Regering doen. Die heer heeft zich van hier naar Amsterdam begeven.

— Men schrijft uit Amsterdam aan het Dagblad:

De koersen der Nederlandsche Bank voor disconto en beleening op effecten, vóór eene maand 5 pct., zijn sedert driemaal verhoogd, het laatst den 6 dezer tot 6½ pct. Intusschen, indien men eene vergelijking maakt van de hoofdcijfers uit den wekelijkschen staat der Bank van die twee tijdperken, dan vindt men, dat het gezamenlijk bedrag van disconto's en beleeningen genoegzaam geene verandering heeft ondervonden, en de specie-voorraad met niet meer dan 3 millioen is verminderd, welk cijfer bijkans gelijk staat met de vermindering der saldo's van rekening-courant; evenwel staat de laatste vermindering waarschijnlijk in verband met de october-rentebetaling, en is zeker een deel der specie-vermindering veeleer op rekening te brengen van de vermeerdering der disconto's; deze toch bedraagt ruim 3½ millioen, tegenover genoegzaam gelijke vermeerdering der beleeningen. Neemt men nu hierbij in aanmerking, dat de Bank belangrijke disconto's geweigerd heeft aan verschillende bankiers, dan mag men de gevolgtrekking maken, dat de herhaalde en gevoelige disconto-verhooging der Bank grootendeels een voorzorgsmaatregel is geweest, een maatregel ter verdediging harer middelen tegen de aanvallen, daarop gemaakt ten behoeve van het buitenland.

Inderdaad heeft ook aan de beurs nog geen bepaalde geldschaarschte geheerscht, en tegenover de disconto-verhoogingen van de Bank was geld op prolongatie en beleening aan de beurs, zelfs herhaaldelijk bepaald aangeboden. Toch was dit in de laatste dagen minder het geval, en werden nog al posten opgezegd; maar ten deele mag men dit toeschrijven aan de begeerte, die nooit sterker is dan wanneer men algemeen van geldschaarschte hoort gewagen, namelijk om ruime kassen, om disponibel geld te houden; letten wij nog eenmaal op de aangehaalde bankcijfers, dan vinden wij voor deze bewering ook dáár een bewijs: in de bedoelde vier weken vermeerderde toch het cijfer der omloopende bankbiljetten met *f* 800/m.

Trouwens, wij zouden zooveel redenen niet behoeven, om te bewijzen, dat de vraag naar geld niet in ons Land haar voornaamste oorsprong vindt, de berigten uit het buitenland, en bepaald uit Londen, hebben wel aangetoond van waar het komt. Wij hebben willen aantoonen, dat onze geldmarkt betrekkelijk in zeer gunstigen toestand verkeert, dank zij zeker in geen geringe mate het wijs beheer onzer Bank; zullen we tegenover het buitenland nog eenigen tijd defensief te werk moeten gaan, blijft het zaak om voorzigtigheid in acht te nemen, eene crisis ligt op onze plaats zeker niet voor de hand.

— De *Times* heft alarmkreten aan over de jongste berigten uit Britsch-Indië. De toestand aldaar verergert en naar het schijnt wordt de toekomst al somberder en onzekerder. Het nieuwe bewind is er veel minder populair dan de voormalige O. I. kompagnie, en het Britsche leger zelf deelt het misnoegen van het inlandsche leger. Zou aan Groot-Brittannië het lot beschoren zijn, om het onmetelijke koloniaal gebouw, tot welks oprigting dat land twee eeuwen noodig had, broksgewijze te zien instorten? Deze aangelegenheid is in alle opzigten waard, dat men er de aandacht op vestige; berigten bij een onzer parijsche korrespondenten ontvangen, luiden ten eenenmale als die, welke de *Times* gegronde reden tot bekommering geven. Het oproer-vuur is niet zoo goed gesmoord, dat niet uit zijne asch onheilspellende verschijnsels kunnen opkomen, die nieuwe oproeren voorspellen. *(Corr. A. C.)*

Engeland.

— Omtrent de bekende bankbreuk der Leeds banking-company verneemt men nog het volgende: Één der debiteuren, Narsden genaamd, die in korten tijd van herbergier tot ijzersmelter opklom, heeft voor niet minder dan 80.000 £ valsche wissels aan de Leeds banking-company in handen gespeeld, en is vervolgens naar Amerika gevlugt. Doch daarenboven schijnt de Leeds banking-company voor ongeveer een millioen £ papier van onwaarde gediskonteerd te hebben, ten gerieve van ondernemingen, zoo als: het ontginnen van een bosch in Zevenbergen, volgens welke het hout den Donau zou afzakken, om dan door de Zwarte-Zee naar Engeland te worden gezonden. Dit en ander soortgelijk papier werd door middel van een agent der kommissie in Ierland, Engeland, Schotland en ook op het kontinent tot geld gemaakt, toen de geldmarkt alhier begon te rijzen, en zal thans in zijn geheel op de bank terugkomen, zonder dat deze in staat is, meer dan misschien 20 of 25 pCt. daarvan te betalen; doch aangezien de inrigting „onbeperkte verantwoordelijkheid der aandeelhouders" tot grondslag heeft, zoo zullen deze het ontbrekende, dat ongeveer 750,000 £ bedragen zal, moeten aanvullen.

— In den *Daily-News* leest men: Onlangs even na middernacht, heeft te Hebbenbridge eene aardbeving plaats gehad. De opziener bij het station van den spoogweg werd hevig verschrikt, toen hij de zeer uitgebreide fabrieken zag bewegen, even als een wieg van een kind. Verschillende personen in het dorp zijn door de onderaardsche schokken wakker geworden. Ook in de nabijheid van Manchester heeft men eenige schokken waargenomen. Een heer, wonende te Broughton, deelt mede, dat hij 's nachts onverwachts uit den slaap gewekt werd; een inwoner van Broughton zegt, dat hij een duidelijke beweging heeft bespeurd in alles, wat hem omringde. Te Pendlabury heeft zich hetzelfde verschijnsel voorgedaan als te Broughton, Sedgoly-Park, Prestmes. Twee dames bemerkten, dat haar ledikant zich bewoog, terwijl een heer die in hetzelfde huis woonde, niets bemerkte. Niet overal schijnt de schok te zijn gevoeld, slechts op enkele plaatsen en wel gedurende zeer korten tijd.

— Hoe meer het tijdstip nadert waarop een nieuwe president der Vereenigde Staten van Noord-Amerika moet gekozen werden (4 Maart 1865 zijn de vier dienstjaren van president Lincoln verstreken), te ijveriger zijn de partijen aan het werk in het belang harer kandidaten, en te krachtiger wordt de nieuwsgierigheid van het publiek naar den uitslag van den verkiezingstrijd geprikkeld. Door alle mogelijke middelen tracht men in Amerika de openbare meening te polsen, ten einde eenigzins over de krachten der kandidaten te kunnen oordeelen. Overal waar de Amerikanen in grooten getale bijeen zijn, in hôtels, op stoombooten, in spoorwagens, in schouwburgen, zijn stemopnemers werkzaam en doen zij hun best, om den einduitslag te raden, naar den maatstaf der uitkomsten van deze voorloopige en geïmproviseerde stemmingen, die, behalve op genoemde plaatsen, ook herhaald worden in fabrieken, godshuizen en zelfs in de gevangenissen. De vrouwen worden insgelijks geraadpleegd, en al zijn hare stemmen niet geldig op den dag der verkiezing, blijven zij niet zonder grooten invloed op de stemgeregtigden. De korrespondent van den *Times* schrijft, dat toen hij dezer dagen over de Hudson rivier voer, om zich van New- York naar Albanië te begeven, men al de mannelijke passagiers aan boord liet stemmen. De uitslag was dat 123 personen zich voor Lincoln, 104 voor Mac Clellan en 3 voor Fremont verklaarden. Één der passagiers maakte de opmerking dat de dames, die zich aan boord bevonden, even goed het regt hadden, om hare meening te kennen te geven als de heeren, en naar aanleiding hiervan werden de dames verzocht, insgelijks hare stemmen uit te brengen; de meesten van haar verklaarden zich voor president Lincoln. Den volgenden morgen werd op den Albany spoorweg bij den Niagarawaterval gestemd: 57 passagiers verklaarden dat Lincoln herkozen moest worden, 54 deden zich kennen als voorstanders van Mac Clellan en 2 zeiden, dat Fremont hun kandidaat was. Elken dag berigten de dagbladen zulke proefnemingen, om met den geest der bevolking bekend te worden, en de tijdingen uit alle oorden des lands doen een zeer fellen strijd verwachten.

Duitschland.

— De vermindering van het Oostenrijken leger moet binnen dagen afgeloopen zijn, en is reeds in vollen gang, zoodat acht zoowel uit Italië als uit Galicië en Sleeswijk, transporten van troepen reeds zijn aangekomen.

— De meening dat ook Venetie, vroeger of later, den weg van Lombardije op zal gaan, wint in Oostenrijk langer hoe meer veld.

Frankrijk.

De heer Limayrac tracht weder in Le Constitutionnel te bewijzen, dat Oostenrijk niet heeft geprotesteerd tegen het tractaat van 15 september. Ik vind, dat de heer Limayrac wel eenigzins vervelend wordt met zijne gerekte vertoogen, aangaande daadzaken die niemand in twijfel trekt. Oostenrijk had niet het minste regt, om te protesteren tegen eene daad, die geheel van Frankrijks eigen goedvinden afhing; dat de bezetting van Rome eindigt, is bovendien iets, dat veel minder aanleiding geeft tot protest, dan haar begin en haar voortduren.

Wel geloof ik echter, dat Oostenrijk zich teregt ongerust maakt over het Fransch-Italiaansch verbond, al tracht Le Constitutionnel zulks wat al te veel te verbloemen, want hoe men die conventie ook beschouwe, altijd zal men er voor Italië veel goeds in vinden, en wat ten gunste van Italië is, is ten nadeele van Oostenrijk. Door de conventie vervalt alles, wat sedert 1859 in Italië gedaan is, tenzij men de Venetiaansche questie eindelijk aan de orde stelle, hetgeen toch wel niet heel lang meer zal kunnen uitblijven. En dat dan Frankrijk zich aan de zijde van Italië scharen zal, is duidelijk genoeg, en ook gewis niet ontsnapt aan de aandacht van het Oostenrijksch Gouvernement. Le Constitutionnel zelf, die zich zooveel moeite geeft, om Oostenrijk gerust te stellen, heeft doen uitkomen, dat na de ontruiming van Rome door de Franschen, Italië alléén nog maar in Venetië vreemdelingen zal tellen.

Dat de toast, door den heer Pepoli onlangs te Milaan ingesteld, aan het aldaar ter zijner eere gegeven banket, zoo als de telegraaf ons dien in het kort had medegedeeld, hier diepen indruk heeft gemaakt, zal ik u niet behoeven te zeggen. Thans den in houd van dien toast in zijn geheel lezende, zie ik dat verscheidene zinsneden daarvan door den telegraaf niet zijn medegedeeld, die echter de bedoeling allezins wijzigen. De heer Pepoli toch heeft zich aldus uitgedrukt: „Met diepe ontroering zeg ik u dank voor uwe hartelijke ontvangst. Het eenparig oo deel, door ulieden uitgesproken ten gunste van het Fransch-Italiaansch verbond van 15 September, dat ik de eer heb gehad te onderteekenen, is mij eene groote voldoening. Dat verbond is, mijns inziens, niet alleen eene weldaad voor Italië, maar het vermeldt een triumf in de geschiedenis van den vooruitgang en de beschaving."

De spreker voegt er later nog bij: „Ik houd mij verzekerd, dat het edele Italiaansche Volk, wanneer het de overtuiging zal hebben, dat het tractaat in niet één opzigt het nationaal programma wil in den weg staan, maar integendeel den laatsten schakel verbreekt van den band, die Frankrijk aan onze vijanden bond, het eerste zal willen zijn in het met hoogmoed brengen van al die offers, die men van hetzelve zal vragen in naam van Italië." Ziedaar alles, wat woordelijk gezegd is door den gezant van Victor Emmanuel, alléén om de Natie aan te moedigen, tot het annemen van Florence als hoofdstad, dat door Napoleon als hoofdvoorwaarde is gesteld bij het aangaan der conventie. En voorwaar, ik vind in die algemeene, zelfs vrij onbepaalde toespeling op het nationaal programma niets, dat de verklaringen van Frankrijk ten dezen verzwakt, want die woorden op te nemen in den zin, zoo als sommigen doen, alsof Frankrijk Rome in den steek zou laten, lijnregt in strijd met Frankrijks verklaring der conventie, door markies Pepoli onderteekend, kan ik niet omdat ik niet kan aannemen, dat deze zulk een dubbele rol zou spelen, ten einde zoowel den H. Stoel als den Italianen welgevallig te zijn.

Italië.

TURIJN, 1 Okt. De afgevaardigden, die zich bereids hier bevinden, schijnen wegens de spanning die er onder het volk bestaat, in het geheel niet op hun gemak te zijn. Men moet reeds in het geheim een vergadering gehouden hebben, waar door een dertigtal afgevaardigden het voorstel zou gedaan zijn, om den Koning te verzoeken de hoofdstad in staat van beleg te stellen. Slechts die maatregel kon aan de Kamer eenige rust verschaffen, daar men onder de klein-handelaars en de lagere volksklassen zich, zonder zich om iets te bekommeren had uitgelaten, dat men voornemens was om tijdens de zitting der Kamer zich naar de tribunes te begeven, en alle afgevaardigden te worgen, die het zouden wagen om in het voordeel van een verplaatsing van den zetel des hoofdbestuurs te spreken. Mogt de Koning deze maatregel nemen, men hield het er voor dat hij zijne populariteit weder voor eenigen tijd redden zou, daar deze toch al met den dag verminderd was, en zoo als men dit wel eens uitdrukt, op sterven lag.

— Men heeft hier eenige dagen in den grootsten angst doorgebragt. De tijding van de gesloten overeenkomst met Frankrijk, waarbij Florence tot hoofdstad van Italië zal worden geproklameerd, heeft de bevolking die zich sedert eenige jaren reeds zooveel opofferingen heeft getroost, aan het muiten gebragt, zoodat men vreesde dat de regering het onderspit zou delven. Zoodra de tijding bevestigd werd, kwam een onafzienbare menigte op de been.

De militaire magt werd bedreigd en met steenen geworpen, de uithangborden met het koninklijk wapen afgerukt, zoodat het bestuur ziende, dat al de vermaningen te vergeefs waren op de digt opeengedrongen menigten liet vuren. Van de zijde des volks telt men 26 dooden en een aantal gewonden, en natuurlijk van den kant der militaire magt slechts een klein getal, omdat de burgers niet gewapend waren. Intusschen bevindt zich onder de zwaar gewonden een kolonel der infanterie.

Ofschoon de rust voor het oogenblik hersteld is, blijft nog altijd gisting onder de opgewonden heerschen, terwijl het bedaarde deel der bevolking de toekomst met kommer te gemoet ziet. Eerstgenoemden blijven steeds olie in het vuur werpen door het verspreiden van hekelschriften en karikaturen. Een der laatsten stelt een stier voor (het stedelijk wapen) door de ministers gedood, terwijl zij onderling den huid verschageheren. De bezorgdheid der welgestelden is intusschen niet zonder grond, want men is algemeen overtuigd dat het vermogen van velen hunner binnen korten tijd tot de helft kan verminderen.

Uit alles zou blijken, dat de partij van de daad de hand had gehad in het oproer onder het volk, en dat zij de gisting nog deed voortduren. Men had geenzins gedacht, dat er zoo veel verdachte lieden in de hoofdstad waren. Alle voorzorgen waren bij de aankomst der treinen genomen, maar men had dit niet kunnen beletten, want een groot aantal van deze lieden waren te voet of in een stad gekomen. Bij dit alles meldt een bijzonder schrijven, dat te Biella drie duizend werklieden zijn die de grootste grieven hebben en die binnen den tijd van twee uren in de hoofdstad kunnen zijn; 600 uitgewekenen bevonden zich te Asti, op een uur afstands van Turijn. Buitendien waren er 40,000 werklieden in de stad zelve, van welke het vierdedeel in de laatste dagen het werk gestaakt hadden, zoodat men hier in de grootste ongerustheid verkeert. *(de Tijd.)*

Gemengde berichten.

Ten onregte is gemeld, dat de werkzaamheden aan de Zuid-Willemsvaart tot 10 Oktober zijn uitgesteld; men zet alhier deze werken, bijzonder die, welke met de regeling der wateraftappingen in verband staan, met kracht voort; zoo zelfs, dat er letterlijk dag en dag aan wordt gewerkt. De ijverige aannemer is op het denkbeeld gekomen, om bij het leggen der nieuwe sluis, buiten de Boschpoort, het elektriek licht aan te wenden, dat zoo schitterend is, dat men iederen nacht even goed als bij helderen dag, zonder den minsten hinder kan doorwerken. Dit vreemde verschijnsel lokt iederen avond een aantal nieuwsgierigen naar buiten. — Men leest in de *Allg. Ztg.* een artikel over de beweegreden der reis van de Keizerin Eugenie en de gevolgen die daaruit zijn voortgesproten. In de hoofdzaak komt die redenering, welke zeer de aandacht trekt, op het volgende neêr: De onmiddellijke aanleiding, die de Keizerin van Frankrijk naar Schwalbach voerde, lag in de onderhandelingen tusschen Frankrijk en Piëmont. De Keizerin verzette zich ten sterkste tegen de ter spraak gebragte konventie met Piëmont; toen zij nogtans den Keizer onverzettelijk vond, verwijderde zij zich na een zeer levendig tooneel uit Parijs en Frankrijk. Zoo als men weet, werd de overeenkomst weinige dagen later onderteekend. Toen nu de Keizerin eenmaal in Duitschland was, trachtte de Keizer, die hierin den eigen wensch zijner gemalin te gemoet kwam, aan wie het tot nog niet gelukt was, in den kring der vorstelijke vrouwen te huis te worden, zich haar verblijf aldaar ook staatkundig ten nutte te maken. Op het bezoek te Schwalbach werd bij Keizer Alexander zoo sterk aangedrongen, dat hij het te minder vermijden kon, naardien hij reeds met Keizer Napoleon persoonlijk verkeer had gehad. Zoodra was de eerste stap niet gedaan, of men bouwde daarop te Schwalbach verder. Sedert de mislukte ontmoeting te Stuttgardt was men van de stemming der Keizerin van Rusland, naauwkeurig onderrigt om niet anders dan met de grootste omzigtigheid voort te gaan. Van een tegenbezoek werd geen woord gerept, maar toen de aankomst der Keizerin te Darmstadt bepaald was, waren te Schwalbach reeds toebereidselen voor de verhuizing naar Baden-Baden gemaakt, en dewijl de weg over Darmstadt voert, was niets natuurlijker, dan dat aldaar de door den Keizer te Schwalbach bewezene oplettendheid werd beantwoord, terwijl van den anderen kant het zoo ongezocht voorkomend bezoek onmogelijk afgewezen kon worden. Maar nu geldt het nog het tegenbezoek der russische Keizerin te ontvangen, en ook daarvoor is raad geschaft. Die Keizerin neemt op de reis naar Nizza den weg over Quichy, aan het meer te Genève. Vangt zij die reis binnen kort aan, dan is Keizerin Eugénie nog te Baden-Baden; stelt zij de reis om de eene of andere reden nog uit, dan zal de Keizerin der Franschen het kasteel Arenenberg betrekken, en zoowel in het eene als in het andere geval zou de etikette niet toelaten, in de onmiddelijke nabijheid Baden-Baden of Arenenberg voorbij te reizen, zonder het ontvangen bezoek te beantwoorden. — Uit Meiningen deelt men de volgende misdaad mede. Den vorigen Zondag bevond zich een koopman op den weg van Winterstein naar Steinbach, toen zich nog twee andere personen bij hem voegden, die zeer vriendelijk en onderhoudend waren. Toen het reeds donker begon te worden, zagen zij op een afstand een man en vrouw hun te gemoet komen. Een der beide reisgezellen deed het voorstel om zich te verstoppen en de man en de vrouw schrik aan te jagen. Daar de koopman aan die grap geen deel wilde nemen, lieten de twee anderen hem gaan en gingen zij zich verschuilen. De koopman werd later door hen weder ingehaald; onverwachts aangevallen en door een hevigen stoot op de borst bewusteloos op den grond geworpen. Toen bonden zij hem handen en voeten, stopten hem een steen in den mond, dien zij met een zakdoek digt bonden. Daarna beroofden zij hem van zijn geld, ten bedrage van 58 thalers, en wierpen hem van eene hoogte af, waarlangs een beek vloeit. Daar bleef de ongelukkige op de schuinte liggen en bragt twaalf uren in den vreeselijksten toestand door. Des morgens werd hij door iemand ontdekt, die hem van zijn boeijen ontdeed. Men is de misdadigers nog niet op het spoor gekomen. — Uit Krasnewice meldt de *Breslauer Ztg.* het volgende: Een agent van policie berispte dezer dagen de echtgenoot van den, daar ter stede gevestigden, rijken en zeer geachten koopman Bryczkowski, omdat diens winkel op een feestdag niet geheel gesloten was en gebood haar, bij afwezigheid van haren man, hem te volgen en zich voor den kommandant te verantwoorden. Toen de vrouw voor den kommandant verscheen, gaf deze haar een paar oorvegen, waarover zij, een achtenswaardige dame, natuurlijk woedend werd en aan hare woede met woorden lucht gaf. De kommandant liet haar daarop, 25 geeselslagen toedienen en geheel buiten kennis in de gevangenis werpen. De vrouw was hoog zwanger en deze barbaarsche behandeling maakte haar ongesteld. Intusschen was de echtgenoot der ongelukkige te huis gekomen en overtuigd, op de plaats zijner inwoning geen regt te zullen verkrijgen, maakte hij zich gereed om naar Warschau te vertrekken, ten einde zijne klagten in te dienen over de onwaardige behandeling zijne vrouw aangedaan. De kommandant verhinderde hem echter daarin, door hem insgelijks in de gevangenis te doen werpen, waarin hij zich nog bevindt. — … de *Presse* wordt uit Brussel geschreven, dat alles … gezegd wordt van een beraamd plan om den bekenden … hoek aan te vallen bezijden de waarheid is. Men zou e… 200,000 man als observatie-korps aan de grenzen stelle… Venetie ter zee aanvallen, wat men minder moeijelijk … De berigtgever zegt, dat het oostenrijksche ministerie o… waarheid hiervan kan rekenen. — Zoo als bekend is, w… Polen in de laatste maanden overstroomd met tallooze v… schriften, waarin een nieuwe opstand wordt aangekond… De russische overheid in Polen heeft langen tijd gedacht, … die boekjes in het koningrijk gedrukt werden, en alles in … werk gesteld om uit te vorschen waar dit plaats had, doc… vergeefs. Later meende men sporen te vinden in het gr… hertogdom Posen en heeft men ook daar op een aantal d… kerijen inzage genomen van de lettersoorten, doch met … weinig gevolg. Thans meldt de *Augsb. Ztg.* dat men een … heime drukkerij in Saksen, en wel te Loschwitz bij Dres… heeft ontdekt, alwaar die vlugschriften gedrukt, en van … Polen binnen gesmokkeld worden. Genoemd blad gelooft, … Rusland om die ontdekking in zijn vuistje zal lagchen, wij… een gereed middel aanbiedt, om bij de saksische regering … de verwijdering van de vele Polen aan te dringen, die … daar in ballingschap bevinden. Met bedoelde vlugschrif… heeft men in Polen nog altijd eenigzins het doel bereikt; w… bij voortduring organizeeren zich kleine benden, die de tijd… verspreiden, dat eerlang een nieuwe opstand, door een fran… leger ondersteund, zal uitbarsten. De belhamels worden … woonlijk spoedig gevat, aan de galg gebragt of gefuzille… Vóór eenige dagen moesten in de citadel te Warschau … personen dood geschoten worden. Twee hunner waren jo… poolsche edellieden. Als een eigenaardigheid in de russis… regtspleging wordt hierbij opgemerkt, dat de derde, de z… van een rijk fabrikant zich bij graaf Berg daarvan afgek… heeft, voor de som van 5000 roebels. — Men leest in een … zondere korrespondentie: „Rusland oogst reeds de wra… vruchten van zijne wreede vervolgingen in Polen. Sedert … half jaar stichten onbekende handen in Rusland, van het e… einde tot het andere, branden, en bij de brandtoorts dreigt … revolutie in het binnenste van het rijk uit te barsten. Zoo … bekend is, is er eene zamenzwering ontdekt, welke ten d… had, om Klein-Rusland van het moskovitische rijk los … scheuren, en werd er te Pultawa een groote voorraad wape… in beslag genomen. Een der zamenzweerders, Patocki, w… gefuzilleerd, een tweede, Pasthenko, is gevangen gezet in … gevangenis van Kiew, terwijl nog vele andere in arrest z… genomen. De troepen, welke in de poolsche provinciën ges… tionneerd zijn, zijn in de grootste haast naar den linkeroe… van den Dnieper gezonden. „De boeren, aan wie men ove… het kommunismus gepreekt heeft, en wien met alle gew… moest worden ingeprent, dat de landerijen hun behoord… weigeren nu de belastingen te betalen, zoodat deze nu ond… geweld van wapenen moeten geïnd worden. En toch, in we… wil van dit alles, gaat het russische goevernement in Podol… Volhynie en Ukraine steeds voort, met de landeigenaren, zo… wel adellijke als burgerlijke, te vernietigen. Het masker he… men nu afgeworpen, en men verklaart openlijk, dat Rusla… niet tevreden is met al degenen te ruïneeren, die Poolsch sp… ken, maar dat de poolsche taal, het poolsche ras tot zelfs … naam van Polen moet vernietigd worden. Is het op die wij… dat Rusland wil, dat de moderne beschaving moet versta… worden; zou het ook op die wijze het christelijk en behoude… element willen voorstellen?" — De *Ostdeutsche Post* haalt … voornaamste oordeelvellingen der engelsche dagbladpers ov… de fransch-italiaansche konventie aan, en wijst, als vertege… woordiger van de oostenrijksche belangen, met welgevall… op de volgende woorden der *Morning-Post:* „De groote mee… derheid der Engelschen heeft zich geheel ten onregte en t… gevolge van eene verkeerde opvatting van den gang der g… beurtenissen, verbeeld, dat Italië rijp was, voor eene god… dienst-hervorming, en Garibaldi voorbestemd was om de it… liaansche Luther te zijn. Doch eene godsdienst, zij mog… waar of valsch zijn, wordt niet door geweldadige middele… van den troon gestooten. Bovendien is de geestelijke ma… des pausen niet afhankelijk van zijne heerschappij als g… kroond hoofd, en de pauselijke bullen zouden dezelfde ui… werking doen, indien zij voortaan, in stede van uit Rome e… uit het Vatikaan, gedagteekend waren uit Avignon." — Vol… gens berigten uit Konstantinopel van den 5 Okt, was Prin… Murat met zijne familie, aan boord van de Casique, zaturda… te voren naar Smyrna vertrokken, om Jaffa en de Heilig… plaatsen te gaan bezoeken. Te Konstantinopel heerschte een… finantiële crisis; de rente-standaard was tot 14 per cent geste… gen; het was bijna onmogelijk, aan geld te komen. De vesting… werken, welke in den Bosphorus en de Dardanellen worden … daargesteld, zullen volgens de laatste begrooting 100 millioen francs kosten. De Sultan had aan de moeder van den Onderkoning van Egypte een paleis aan den Bosphorus geschonken.

Telegram van BATAVIA.

Ontslagen eervol,- als Adjudant van Z. E. de Gouverneur-Generaal *Reijnen.*

Benoemd: Officier van Justitie te Batavia *Godefroy.* Tot Inspecteur der Kultures *Caspers.* Tot Assistent Resident van Patjitan *Severijn.* Tot Hoofdkommies bij de Rekenkamer *Chauvigny de Blot.* Tot 1e. kommies *Rooij.* Tot 2de Kommies *Barthold.* Tot 3de Kommies *Harms.*

Tot Chef van den staf der 3de Afdeeling de Kapitein der Infanterie *Kraal.* Tot eerste Luitenants der Artillerie *de Vletter* en *Boas.*

Marktprijzen te *Samarang.*

Koffij, *f* 38½. p. pic. oogst opgeruimd.
Suiker, No. 16 *f* 16⅛. per pic.
Indigo *f* 4.60 pr. Amt. ℔ 1ste qualiteit afgedaan.
Rijst, No. 1 *f* 220.— à *f* 240 — } per kojang van 28 pikols zonder zakken.
„ carga *f* 190.— à *f* 210.— }
Koe-Huiden, *f* 52.— } per codie.
Buffel-Huiden, *f* 46.— }
Staartpeper van niet ter markt.
Klapper-Olie, *f* 26.— } per picol.
Katjang „ 25.— }
Rotting, *f* 12. per pic.
Wisselkoers op Nederland 103½ à 103¾%.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST.
ZONDAG den 11 DECEMBER 1864,
des voormiddags te half negen ure,
Ds. DE GAAIJ FORTMAN.

ROOMSCH-CATHOLIEKE EEREDIENST.
ZONDAG den 11den DECEMBER 1864,
Eerste H. DIENST, *'smorgens 7 ure.*
HOOG DIENST, *om half negen ure.*
LOF, *'savonds om half zes ure.*

Korrespondentie.

In het ingezonden stuk: *Schandaal* komt een fout voor. Er staat nl. de Heer *Rochussen nam die last* enz.; dit moet zijn: de Heer *Rochussen* nam die taak.

— De bijdragen van E.S. worden welligt Maandag opgenomen. Dit kan niet het geval zijn met het geschrijf van L. en H.

Van elk ongeteekend artikel in dit Blad voorkomende, hetwelk geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat, is de schrijver voor de wet DE REDAKTIE.

Gedrukt en uitgegeven bij de Groot, Kolff & Co., Samarang.